Sortland Gård AS

Områderegulering Rundheia og Lamarkbakken boligfelt

Konsekvensutredning - Friluftsliv

Oppdragsnr.: **5209409** Dokumentnr.: Versjon: **J03** Dato: **2025-09-17**

Norconsult, juli 2021

Norconsult

Oppdragsgiver:	Sortland Gård AS
Oppdragsgivers kontaktperson:	Geir Abel Ellingsen
Rådgiver:	Norconsult Norge AS, Hvedings gate 1, NO-9405 Harstad
Oppdragsleder:	Lars André Uttakleiv / Herbjørg Arntsen
Fagansvarlig:	Herbjørg Arntsen
Andre nøkkelpersoner:	Børge Weines

Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent
J03	2025-09-17	Til bruk	HERARN	BOEWEI	HERARN
A02	2025-09-16	Til fagkontoll - kapittel 1 oppdatert	HERARN		
A01	2025-04-10	Til fagkontroll	HERARN		

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult Norge AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult Norge AS. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

Sammendrag

Områderegulering Rundheia og Lamarkbakken boligfelt med planlagte tiltak er utredet for fagtema friluftsliv etter metoden i Miljødirektoratets veileder M-1941 *Konsekvensutredninger for klima og miljø*. Utredningen er utarbeidet av Norconsult Norge AS på oppdrag fra Sortland Gård AS med samarbeidspartnere.

Planområdet ligger i randsonen av Sortlandsmarka like over Lamarka. Hensikten med planarbeidet er å hjemle og tilrettelegge for boligutvikling med tilhørende infrastruktur. Totalt sett er det ved utarbeidelse av fagrapporter tatt høyde for inntil 350 boenheter innenfor planområdet.

Sortland by er omkranset av et småkupert landskap. Vest og bak for byen strekker åsrygger og heier seg innover øya. Byen har utsikt over Sortlandsundet og mot fjellene på Hinnøya i øst. Åsene i vest utgjør Sortlandsmarka. Området er godt tilrettelagt med lysløype og et mangfoldig nett av skiltede løyper/stier, hytter, lavvo og gapahuker. Marka er tilgjengelig fra flere kanter av byen, og med god informasjon ved startpunkter. Sortlandsmarka er mye brukt både til rekreasjon og tradisjonelle friluftslivsaktiviteter som turgåing, skiturer, jakt og fiske. Området har størst betydning for lokalbefolkningen, men besøkes også i noen grad av tilreisende.

Totalt er utredningsområdet delt inn i 7 delområder:

Delområde	Beskrivelse	Verdi
1. Lysløypa	Annet friluftsområde. Tur- og skiløypetrasé med belysning.	Stor
2. Sortlandsmarka	Marka. Bynært turområde, med løyper og stier.	Stor
3. Rundheia hoppbakke	Leke- og rekreasjonsområde. Ski- og akebakke.	Middels
4. Huldrebo	Leke- og rekreasjonsområde. Gapahuk.	Stor
5. Månetoppen	Leke- og rekreasjonsområde. Naturlekeområde.	Stor
6. Skjellbakken	Leke- og rekreasjonsområde. Ski- og akebakke.	Stor
7. Skolekvartalet – lysløypa m.m.	Blå-/grønn struktur. Traktorvei, stier og tråkk.	Middels

Tre alternativer for framtidig utvikling i planområdet er utredet:

- Alternativ 0 – nåværende situasjon og miljøtilstand innenfor planområdet
- Alternativ 1 – nåværende situasjon innenfor planområdet + arealdisponering i kommunedelplanen.
- Alternativ 2 – alternativ 1 + arealet avsatt til ny boligbebyggelse utvidet opp til lysløypa.

Med unntak av delområde 7 blir ingen av delområdene direkte berørt av tiltaket. Konsekvensene av tiltaket for delområdene vil i hovedsak være visuell påvirkning og ev. økt støybelastning. Samlet sett vurderes Områderegulering Rundheia og Lamarkbakken boligfelt å ha få konsekvenser friluftsliv og rekreasjon

	Alternativ 0 - konsekvenser	Alternativ 1 - konsekvenser	Alternativ 2 - konsekvenser
Samlet vurdering	Ubetydelig konsekvens	Noe negativ konsekvens	Noe negativ konsekvens

En grønn buffersone på 8 meters bredde og ev. hageareal i øvre og sørlige deler av planområdet kan bidra til å beholde noe skjerming, men ikke hindre endret opplevelse fullstendig. Det visuelle bildet vil endre seg spesielt på vinteren, når det ikke er lauv på trærne.

Som avbøtende tiltak for at traktorvei, stier og tråkk gjennom planområdet forsvinner avsettes areal for grønnkorridorer gjennom planområdet. Dette sikres i plankart og planbestemmelser.

Ettersom det kun er opplevelsen i nærområdene til tiltaket som vil bli endret sammenholdt med dagens situasjon, vurderes tiltaket til ikke å medføre økt belastning tilgjengelige friluftslivsområder i Sortland kommune.

Innhold

1 Beskrivelse av tiltaket 5
1.1 Bakgrunn og formål 5
1.2 Planområdet 5
1.2.1 Justert planområde underveis i planarbeidet og i arbeidet med konsekvensutredningen 7
1.3 Tiltaket 9
1.4 Krav til utredning 11
2 Metode og datagrunnlag 12
2.1 Metode for utredning av ikke-prissatte temaer 12
2.2 Referansealternativ /nullalternativet 12
2.3 Alternativer 13
2.4 Utredningsområde 14
2.5 Metode for utredning av fagtema friluftsliv 15
2.5.1 Definisjoner 15
2.5.2 Datainnsamling 15
2.5.3 Kunnskapsgrunnlag og vurdering av verdi 16
2.5.4 Vurdering av påvirkning 20
2.5.5 Vurdering av konsekvens 21
3 Vurdering av verdi 23
3.1 Karakteristiske trekk ved området 23
3.2 Verdivurdering av delområder 25
3.3 Oppsummering – verdi 57
4 Vurdering av påvirkning og konsekvens 58
4.1 Generelt 58
4.2 Vurdering av påvirkning og konsekvens (alternativ 0) 59
4.3 Vurdering av påvirkning og konsekvens (alternativ 1) 59
4.4 Vurdering av påvirkning og konsekvens (alternativ 2) 61
4.5 Oppsummering – påvirkning og konsekvens (alternativ 2) 75
5 Anleggsfasen 76
6 Skadereduserende tiltak 77
7 Samlet konsekvensvurdering 78
8 Kilder 81

1 Beskrivelse av tiltaket

1.1 Bakgrunn og formål

Sortland Gård AS ønsker å utvikle deler av sin eiendom gnr. 15, bnr. 1 i randsonen av Sortlandsmarka like over Lamarka. Det ble gjennom 2020 utarbeidet en mulighetsstudie som grunnlag til videre planprosess og utarbeidelse av planprogram. Mulighetsstudien vurderte arealer og aktuelle områder. Det ble gitt forslag til en mulig boligstruktur og utnyttelsesgrad.

Mulighetsstudien ble utarbeidet i samråd og etter innspill fra brukergrupper av Sortlandmarka. Naboer med grunneiere og eiendomsutviklere ble orientert om mulighetsstudien underveis. Det ble drøftet mulige felles interesser og mulig samarbeid om gjennomføring av en reguleringsplan. Eiendommer avsatt til boligformål: B07, B08 og B09 i kommunedelplan «Byplan Sortland – Blåbyen 2015-2027» ble tatt inn i planområdet.

Mulighetsstudien ble lagt fram som politisk orienteringssak i formannskapet i november 2020.

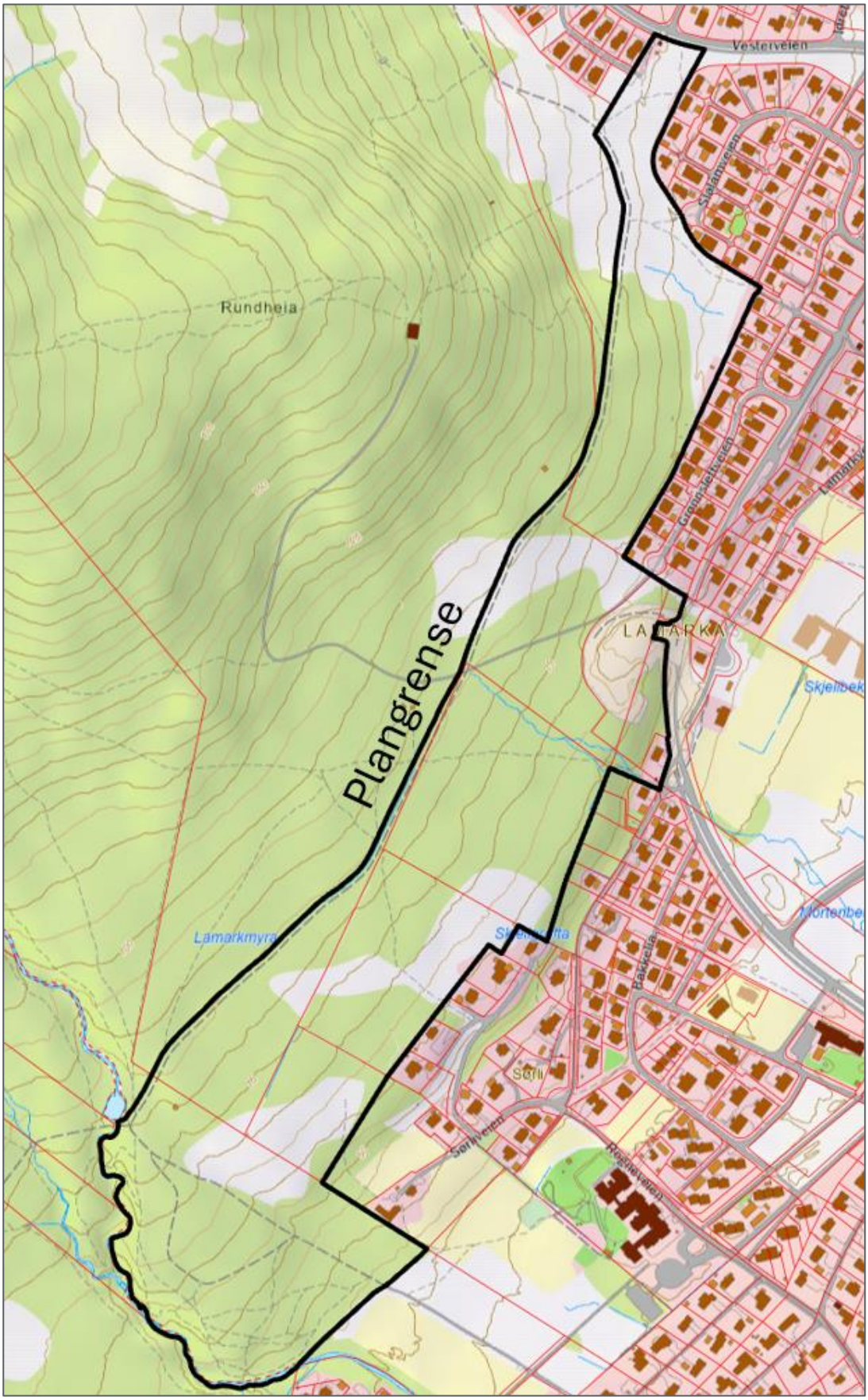
Hensikten med planarbeidet er å hjemle og tilrettelegge for boligutvikling med tilhørende infrastruktur. Det er et mål å beholde tilgangen til bymarka, nærturområder og lysløype.

1.2 Planområdet

Planområdet ligger ca. 1,5 – 2,5 km sørvest for Sortlandsbrua i randsonen av Sortlandsmarka (*figur 1-1* og *figur 1-2*). Planområdet strekker seg fra eksisterende boligbebyggelse, og opp til og med lysløypa. Størrelsen på planområdet er totalt 255 dekar.

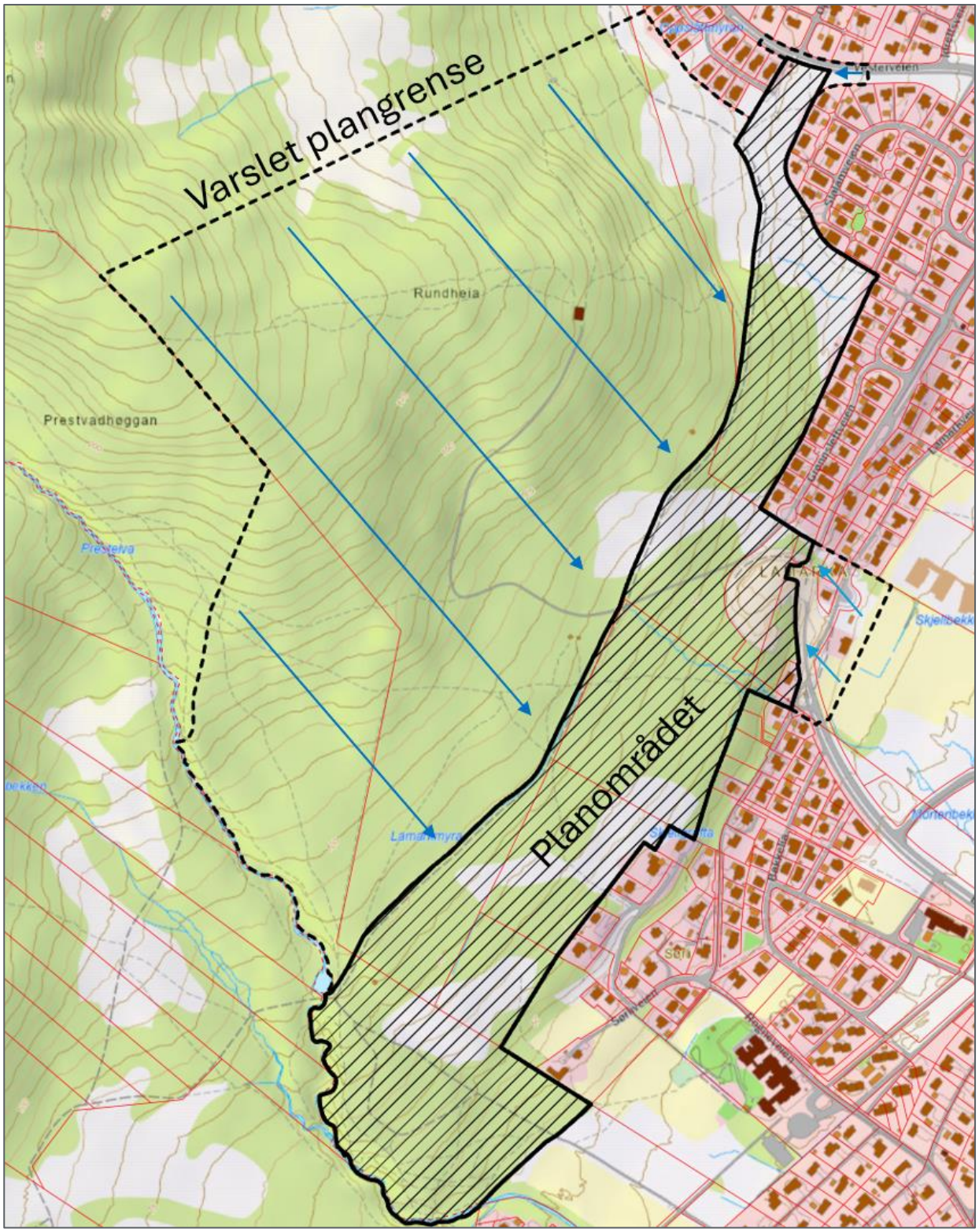
***Figur 1-1**. Planområdet ligger sørvest for Sortland sentrum i randsonen av bymarka (Geonorge - Geocache).*

***Figur 1-2**. Planområdet. Eiendomsgrenser er markert med røde linjer (Geonorge - Geocache).*

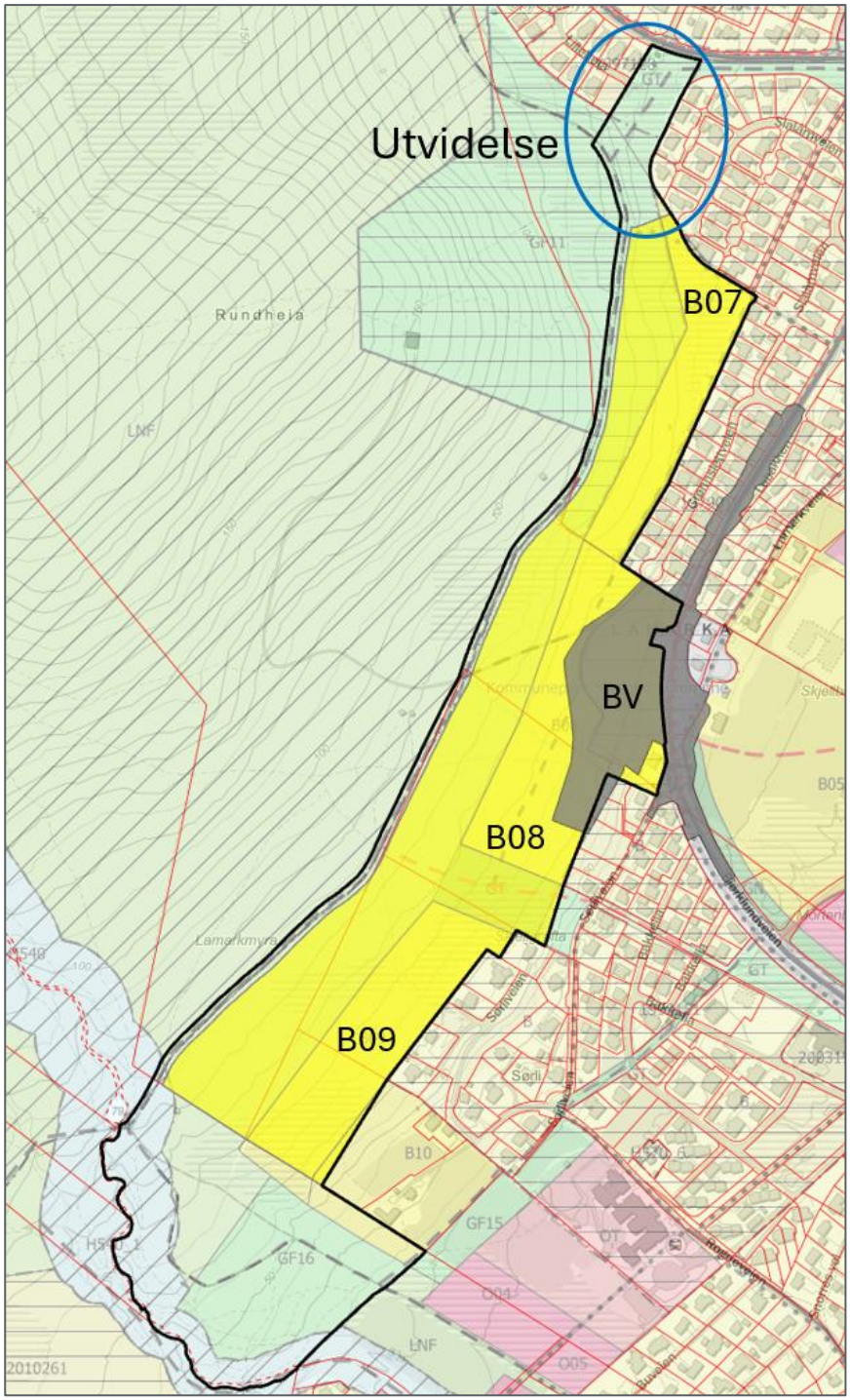
1.2.1 Justert planområde underveis i planarbeidet og i arbeidet med konsekvensutredningen

Underveis i planarbeidet er det besluttet å redusere planområdet betydelig sammenhold med arealet som ble planvarslet (*figur 1-3*). Arealet over lysløypa er tatt ut, samt noe areal mot Bjørklundveien og helt i nord ved Lilleheia. Planområdet er redusert fra en størrelse på 802 dekar ved planvarsel til 255 dekar i planforslaget, noe som tilsvarer en reduksjon på 68 %.

***Figur 1-3**. Varslet plangrense vs. endelig, foreslått planområde. Planområdet er redusert med 547 dekar.*

- Varslet plangrense og planområde (*figur 1-3*) lå til grunn for fastsetting av utredningsområdet og befaring.
- Endelig plangrense (og tiltak), som innebærer et betydelig redusert planområde, ligger til grunn for vurdering av påvirkning og konsekvens (*figur 1-3*).
- Etter at alternativene, jf. kapittel 2.2 og 2.3, var fastsatt og konsekvensutredningen gjennomført ble endelig planområde utvidet mot nord (*figur 1-4*). Dette for å sikre en bedre helhet i planområdet som inkluderte eksisterende turdrag i Lilleheia, samt mulighet for å koble seg på etablert infrastruktur for vann og strøm i Lilleheia. Utvidelsen medfører ikke endringer i tiltaksområdet og/eller dagens situasjon i området – og påvirker dermed ikke alternativene som er beskrevet og utredet.

Figur 1-4. *Utvidelse av plangrensen etter at konsekvensutredningen var utført er markert med blå sirkel og sammenholdt med et scenario som likt som i alternativ 2. Byplan Sortland ligger i bakgrunnen og eiendomsgrenser = røde linjer.*

1.3 Tiltaket

Planområdet ligger sørvest for Sortland sentrum, i en østvendt åsside (*figur 1-5*). Arealet er omkranset av et ås- og fjellandskap i bakkant mot vest, og eksisterende boligbebyggelse i forkant mot øst. I dag er adkomsten til planområdet fra Vesterålsgata (fv. 82), via Bjørklundveien. I framtida, når Bjørklundveien og Vesterveien blir knyttet sammen, vil det også være mulig å komme via Kirkåsveien og Vesterveien fra nord. Dette vil være en omkjøring fra Vesterålsgata, sammenlignet med adkomst via Bjørklundveien.

***Figur 1-5**. Planområdet, markert med gul linje og inkl. framtidig bebyggelse, ligger i et middels kupert ås og fjellandskap, under skoggrensa (Foto: Torgeir Sørensen AS).*

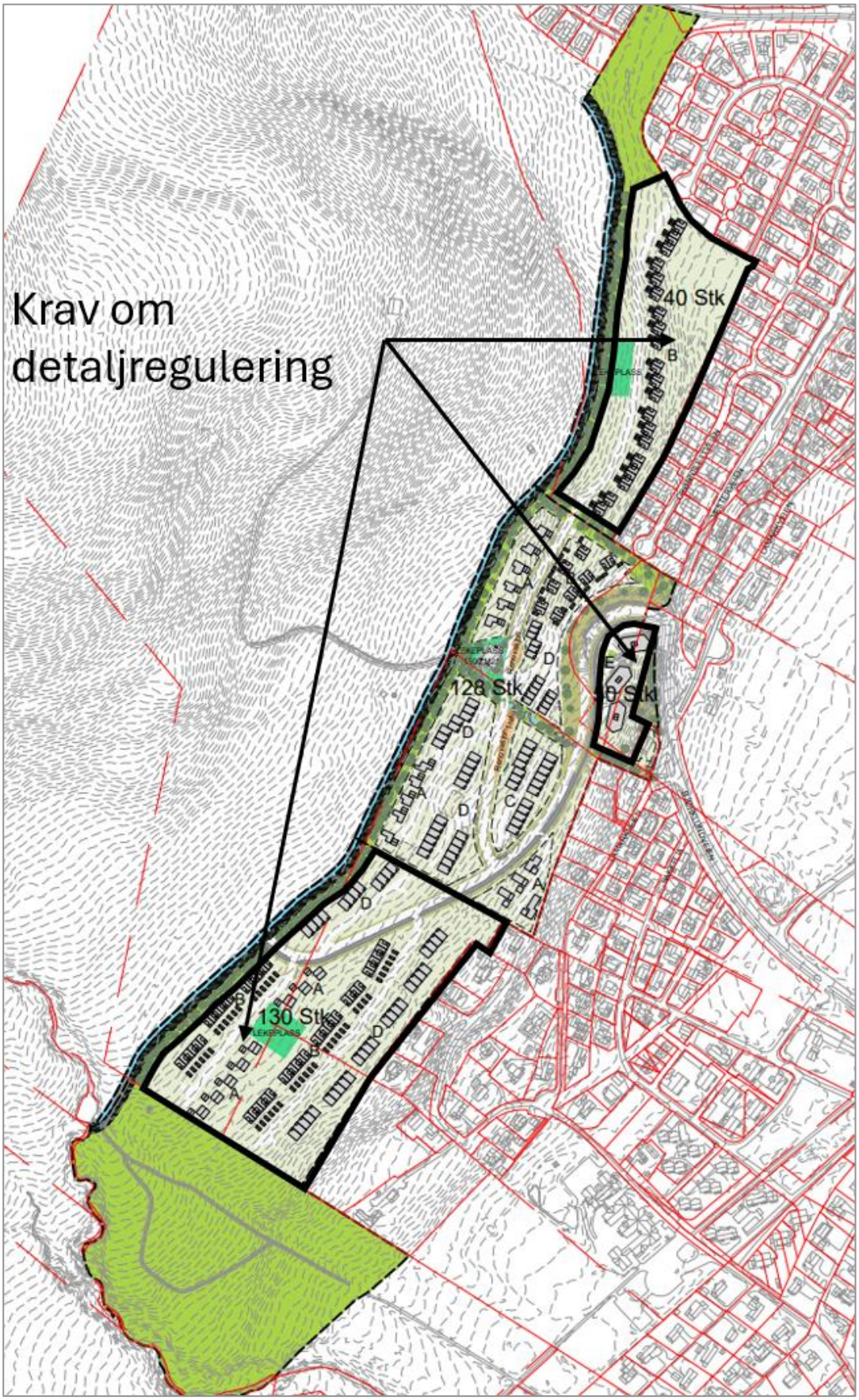
Planområdet tilrettelegges for framtidig boligbebyggelse med tilhørende infrastruktur. Totalt sett er det ved utarbeidelse av fagrapporter tatt høyde for inntil 350 boenheter innenfor planområdet. Nye boliger kan oppføres som eneboliger, tomannsboliger, rekkehus og lavblokk.

Byggehøydene i planområdet vil variere mht. tilpasninger i terrenget. I de delene av planområdet hvor byggehøyde er fastsatt, tillates byggene ført opp i 10 meters høyde fra ferdig planert terrengs gjennomsnittsnivå.

Planområdet er delt mellom (*figur 1-6*):

1. Arealer med krav om framtidig detaljregulering før utbygging, og
2. Arealer som er planlagt på et detaljert nivå, og hvor en ved utbygging kan gå direkte til byggesak.

For arealene som er planlagt på et detaljert nivå er det regulert inn turdrag (TD) i plankartet, for å sikre overvannshåndtering og adkomst til utmarka. For øvrige arealer må dette vurderes nærmere i framtidig detaljregulering.

***Figur 1-6**. Illustrasjonsplan - scenario for mulig utbygging i planområdet (Norconsult- september 2025).*

1.4 Krav til utredning

Planlagte tiltak er vurdert i henhold til forskrift om konsekvensutredninger (KU-forskriften). Områdereguleringen faller inn under forskriftens krav om konsekvensutredning, jf.:

§ 6 a) *Planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes og ha planprogram eller melding – vedlegg 1 pkt. 25: Nye bolig- og fritidsboligområder som ikke er i samsvar med overordnet plan.*

For planer som alltid skal konsekvensutredes etter KU-forskriften § 6, skal forslagsstiller som en del av planoppstart utarbeide et planprogram. Formålet med planprogrammet er at hensynet til miljø, naturressurser og samfunn skal vurderes allerede i tidlig fase av planarbeidet. KU-forskriftens § 14 gir krav om innholdet i planprogrammet.

Planprogram ble fastsatt 24.02.2022 (Sortland formannskap sak 017/22)**.**

Utklipp fra planprogrammet for fagtema friluftsliv og rekreasjon:

6.5 Friluftsliv og rekreasjon - KU

Definisjon av tema
Temaet defineres som opphold og fysisk aktivitet i friluft, knyttet til bolig- og tettstedsnære uteområder, samt friluftsområder.

Begrunnelse for utredningsbehov
Planområdet ligger i randsonen av bymarka, som er godt tilrettelagt med lysløype og et mangfoldig nett av skiltede løyper/stier, hytter, lavvo og gapahuker. Store deler av planområdet, Rundheia, er registert som et viktig friluftlivområde i form av nærturterreng. Det er flere gjennom planområdet, og ut i Sortlandsmarka. Deler av eksisterende løysløype og to gapahuker er etablert i planområdet.

Utredningens omfang
Utredningen skal belyse tiltakets virkninger for friluftslivet i planområdet. Eventuelle virkninger for andre friluftslivs-, rekreasjon-, og idrettsområder i/nær planområdet skal også vurderes. Det skal videre vurderes hvordan tiltaket påvirker bruken og opplevelsen av områdene. Viktige aspekter er arealbeslag, tilgjengelighet, barrierevirkninger og lydbilde. Nødvendige avbøtende tiltak skal vurderes. Data hentes fra Nordlandsatlas, gjeldende arealplaner og andre relevante kilder som Sortland kommune og brukere av Sortlandsmarka.

2 Metode og datagrunnlag

2.1 Metode for utredning av ikke-prissatte temaer

Konsekvensutredningen for friluftsliv gjennomføres i henhold til metoden i Miljødirektoratets veileder M-1941 *Konsekvensutredninger for klima og miljø*. Tre begreper står sentralt i denne analysen:

- **Verdi:** Med verdi menes en vurdering av hvor stor betydning et område har for et fagtema.
- **Påvirkning:** Med påvirkning menes en vurdering av hvordan det samme området påvirkes som følge av et definert tiltak.
- **Konsekvens:** Konsekvens framkommer ved sammenstilling av verdi og påvirkning i henhold til matrisen i *figur 2-3.* Konsekvensen er en vurdering av om et definert tiltak vil medføre bedring eller forringelse i et område.

Veileder M-1941 og endringer i 0-alternativet underveis i planarbeidet
Metodikken i konsekvensutredningene og fastsetting av alternativer følger Miljødirektoratets M-1941 Konsekvensutredning av klima og miljø. Denne håndboken ble publisert etter at planprogram var produsert og planarbeidet startet. Veilederen er revidert flere ganger underveis i planarbeidet, sist gang 06.02.2025 hvor føringer for 0-alternativet ble endret.

Før endringen i M-1941 den 06.02.2025 lå følgende til grunn for konsekvensutredningene som på det tidspunktet langt på vei var utarbeidet:

Referansealternativ/0-alternativ
I konsekvensutredningene omfatter referansealternativet nåværende situasjon i Rundheia og Lamarkbakken, og forventet utvikling i området uten etablering av nytt boligfelt. Gjeldende arealplaner i og ved Rundheia og Lamarkbakken inngår i referansealternativet, dvs. at eksisterende arealbruk og eventuelle vedtatte fremtidige utbygginger legges til grunn. (Her var boligformålene B07, B08 og B09 fra kommunedelplan inkludert.)

Alternativer – som ikke utredes
Konsept og utbyggingssenario er landet gjennom silinger og bearbeidinger av alternativer underveis i planarbeidet. Det finnes dermed bare ett alternativ som skal konsekvensutredes, og sammenholdes med 0-alternativet.

Etter endringen i M-1941 den 06.02.2025 skal ikke kommuneplanens arealdel eller områdeplaner inkluderes i 0-alternativet.

Konsept og utbyggingssenario er landet gjennom silinger og bearbeidinger av alternativer underveis i planarbeidet. Det finnes derfor bare ett faktisk tiltak/alternativ som er redegjort for i planforslaget og som ligger til grunn for konsekvensutredningene.

For å få fram forskjellen i konsekvensene med og uten utbygging iht. arealer avsatt i kommunedelplan Byplan Sortland – Blåbyen er konsekvensutredningene oppdaterte med følgende alternativer:

- Referansealternativ (0-alternativ) – iht. nye føringer i M-1941 den 06.02.2025.
- Alternativ 1 – tilsvarer 0-alternativet før den 06.02.2025.
- Alternativ 2 – tiltaket, som er landet gjennom silinger (se planbeskrivelsen).

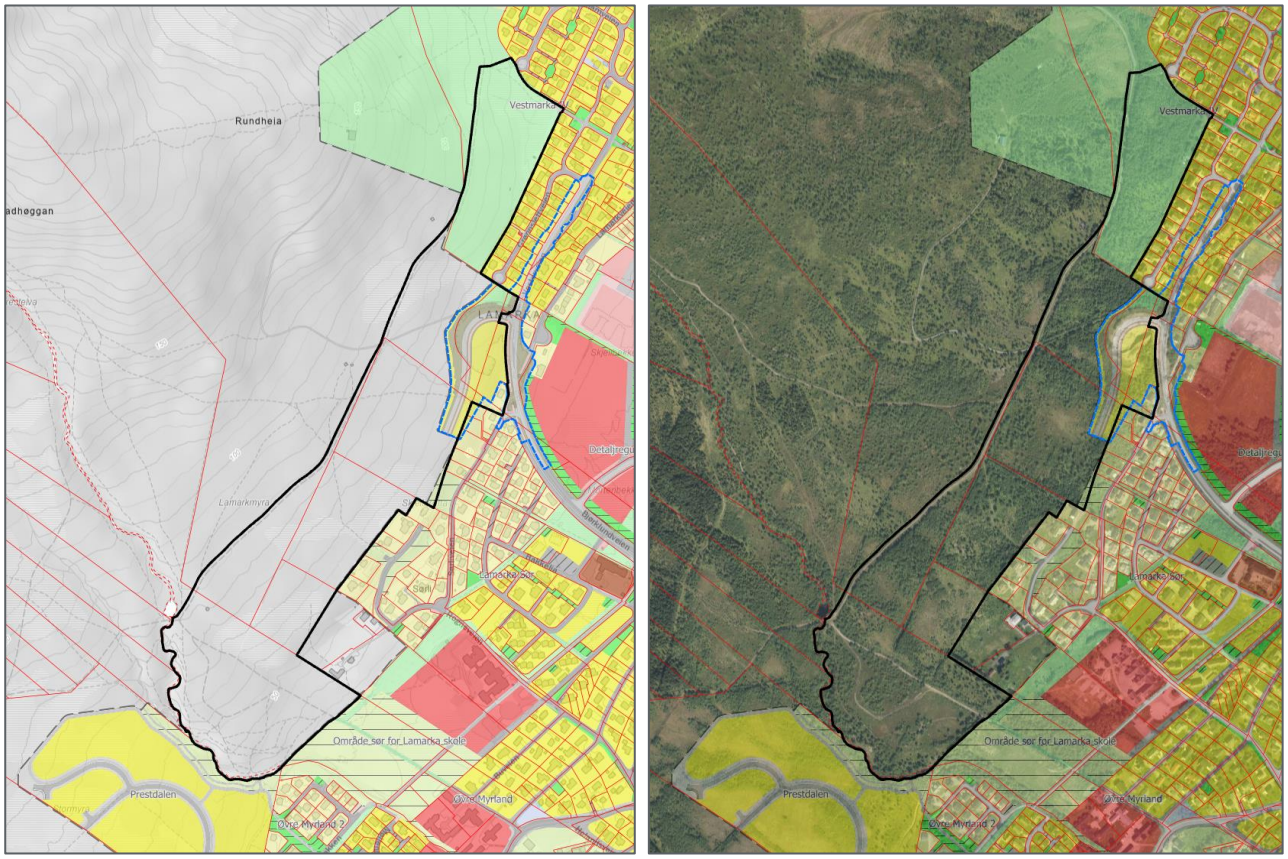
2.2 Referansealternativ /nullalternativet

Referansealternativet (0-alternativet) beskriver den sannsynlige utviklingen av området dersom planen og tiltaket ikke blir gjennomført (*figur 2-1*). 0-alternativet brukes som sammenlikningsgrunnlag for å vurdere hvilken konsekvens områdereguleringen vil ha.

Referansealternativet (0-alternativet) omfatter nåværende situasjon og miljøtilstand innenfor planområdet. Det er et bilde av dagens situasjon, basert på eksisterende kunnskap.

Endring i reguleringsplan for detaljregulering Bjørklundveien/Vesterveien, vedtatt 31.08.2023, faller innenfor planområdet i øst. Her pågår det detaljprosjektering og det foreligger planer om utbygging. Denne reguleringsplanen inkluderes derfor i 0-alternativet.

I nord er det avsatt et areal til park i reguleringsplanen Vestmarka IV fra 1979 (grønt areal i *figur 2-1*). Denne planen ansees ikke som relevant, da kommunedelplan Byplan Sortland – Blåbyen 2015 – 2027 gjelder foran denne. Sør for planområdet gjelder reguleringsplanen *Prestdalen* fra 2010. Planen er mer enn 15 år og dermed utelatt fra 0-alternativet. For øvrig er reguleringsplanene tilgrensende planområdet langt på vei ferdig utbygde.

***Figur 2-1**. Referansealternativet (0-alternativet) – nåværende situasjon innenfor planområdet (svart linje). Gjeldende reguleringsplaner i og tilgrensende planområdet (Kartverket WMS). Kun reguleringsplanen for Bjørklundveien/Vesterveien (markert med blå stiplet linje) er inkludert i 0-alternativet. Eiendomsgrenser (røde linjer).*

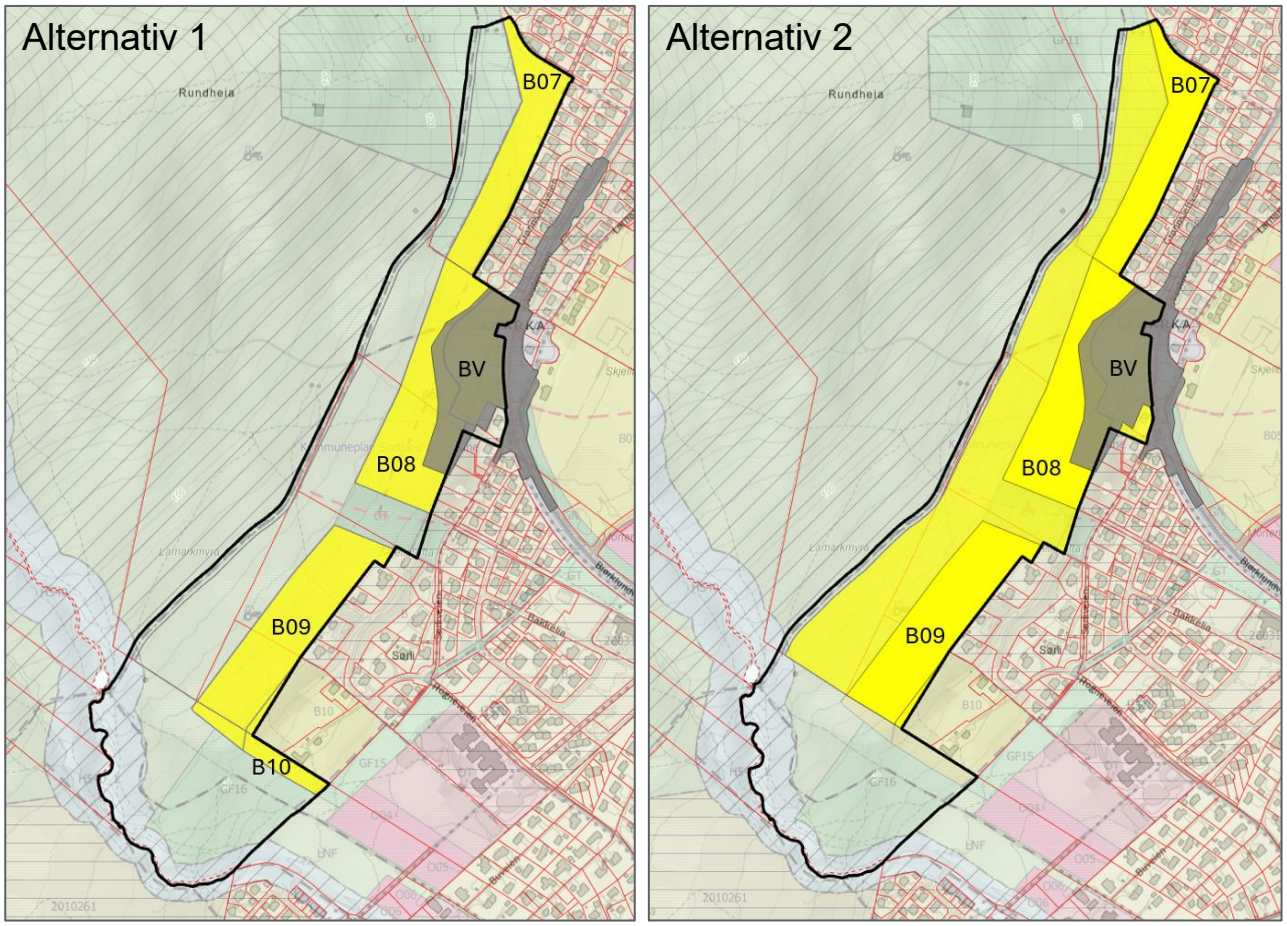
2.3 Alternativer

Alternativ 1
Alternativ 1 omfatter nåværende situasjon innenfor planområdet (0-alternativet). I tillegg er arealdisponering i kommunedelplanen: Byplan Sortland – Blåbyen 2015 - 2027 (*figur 2-2)* inkludert. Byplan Sortland hjemler totalt ca. 80 dekar areal til utbygging i planområdet: avsatt til framtidig boligbebyggelse i B07, B08 og B09.

(I Byplan Sortland er det også avsatt et areal på ca. 3 dekar som inngår i B10 og 1 dekar som inngår i B09, inne på eiendom gnr. 15 bnr. 2 sør i planområdet.)

Alternativ 2
Alternativ 2 omfatter alternativ 1 (unntatt boligformålet på eiendom gnr. 15 bnr. 2). I tillegg er arealet avsatt til ny boligbebyggelse utvidet opp til lysløypa. Arealet som tillates utbygd er utvidet med ca. 85 dekar sammenholdt med alternativ 1. I alternativ 2 er totalt 169 dekar avsatt til ny boligbebyggelse med tilhørende infrastruktur (*figur 2-2*).

Konsept og utbyggingssenario (alternativ 2) er landet gjennom silinger og bearbeidinger av alternativer underveis i planarbeidet. Dette er nærmere redegjort for i planbeskrivelsen.

Figur 2-2. Alternativ 1 med nåværende situasjon i planområdet inkl. arealdisponeringen i kommunedelplan: Byplan Sortland (t.v.). Reguleringsplanen Bjørklundveien/Vesterveien (BV) er videreført fra 0-alternativet. Alternativ 2 med arealer avsatt til boligbebyggelse, utvidet opp til lysløypa (t.h.). Byplan Sortland ligger i bakgrunnen og eiendomsgrenser = røde linjer.

2.4 Utredningsområde

Konsekvensutredningen omfatter alle områder som blir direkte berørt av den planlagte utbyggingen **(tiltaksområdet)**, samt en sone rundt, hvor man kan forvente at utbyggingen vil påvirke friluftslivet i anleggs- og driftsfasen **(influensområdet).** Tiltaksområdet og influensområdet utgjør til sammen **utredningsområdet.** Varslet plangrense og planområde lå til grunn for befaring og fastsetting av utredningsområdet. Gitt at varslet planområdet utgjorde 802 dekar, ble dette ansett til å tilsvare utredningsområdet.

Endelig plangrense, som innebærer et betydelig redusert planområde, ligger til grunn for vurdering av påvirkning og konsekvens. **Planområdet** for Rundheia og Lamarkbakken tilsvarer reguleringsplanenes formelle grense, og sikrer tilstrekkelig areal til gjennomføring av tiltaket. Planområdet omfatter tiltaksområdet, mens store deler av influensområdet og utredningsområdet ligger utenfor endelig planområde.

2.5 Metode for utredning av fagtema friluftsliv

2.5.1 Definisjoner

Friluftsliv er definert som opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse (M-1941). Friluftsliv er også en viktig økosystemtjeneste som bidrar til kunnskap og opplevelse

Sentralt for temaet friluftsliv er opplevelsen av landskapet, slik folk opplever og bruker det. Opplevelsen er knyttet både til det naturlige og det menneskepåvirkete landskapet. Overgangene mellom ideelle aktiviteter, fysisk aktivitet, friluftsliv og rekreasjon er flytende. I denne fagrapporten er alt samlet under begrepet friluftsliv.

De visuelle virkningene av tiltaket er vurdert i Konsekvensutredning - Landskap og omtales kun på overordnet/grovt nivå med hensyn til påvirkning og konsekvenser i konsekvensutredningen for friluftsliv.

2.5.2 Datainnsamling

Registreringer

Eksisterende kunnskap om utredningsområdet er innhentet fra aktuelle databaser og arealplaner. Detaljert kunnskap er innhentet gjennom feltbefaring utført av naturforvalter Herbjørg Arntsen den 01.07.2021. Varslet planområde med tilgrensende arealer ble befart. Videre er det gjennomført medvirkningsprosess med innspill fra brukergrupper, kontakt med lokale myndigheter, organisasjoner og ressurspersoner. For detaljert oversikt se eget dokument «Planprosess og medvirkning». Mer informasjon om kunnskapsgrunnlaget finnes også i kapittel 7. Innhentet kunnskap om området vurderes som tilstrekkelig for vurdering av tiltakets konsekvenser for friluftslivet.

Delområder - områdetyper

Friluftsområdene deles inn etter områdetyper, jf. *tabell 2-1*. Områdetypene som er aktuelle i dette prosjektet er blå-/grønnstruktur, leke- og rekreasjonsområde, marka og andre friluftsområder.

__Tabell 2-1__. Områdetyper for fagtema friluftsliv (Veileder M-1941).

Områdetype	Beskrivelse
Blå-/grønnstruktur	En del av det «myke» transportsystemet og viktige forbindelseslinjer som knytter sammen boligområder og de mest brukte og egnede friluftsområdene. Korridorene skal ha grønt hovedpreg.
Leke- og rekreasjonsområde	Lekeplasser, ballplasser, nærmiljøanlegg, hundremeterskogen, badestrender, offentlig sikrede områder, parker og lignende med mindre enn 200 daa.
Nærturterreng	Vegetasjonskledde områder på mer enn 200 daa. Områdene skal være tilknyttet byggeområder som f.eks. boligområder, skoler og barnehager, og ligge i gangavstand fra disse. De er vanligvis naturlig avgrenset av bebyggelse eller dyrket mark.
Marka	Omfatter noen av de viktigste områdene for friluftsliv i kommunen og/eller regionen. Grenser som regel direkte opp mot byer/tettsteder og har direkte adkomst herfra.
Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Områder langs kyst, innsjøer, vassdrag med muligheter for allment friluftsliv.
Friluftsliv i jordbrukslandskap	Områder der man etter friluftslovens bestemmelser kan ferdes den tid marken er frosset eller snølagt (ikke i tidsrommet fra 30. april til 14. oktober) jf. friluftsloven. Kategorien rommer også stier, driftsveier, skiløyper i jordbruksområder.
Utfartsområde	Store og små dagsturområder som ligger utenfor den umiddelbare nærhet til byer/tettsteder. Ofte egnet for en eller flere enkeltaktiviteter som det lokalt ikke finnes alternative områder til.

Store turområder med tilrettelegging	Dekker de nasjonalt viktige fjell-, skog- og heiområdene med tilrettelegging i form av merket sti- og løypenett med tilhørende overnattingssteder.
Store turområder uten tilrettelegging	Store områder eller systemer av delområder som er «inngrepsfrie».
Særlige kvalitetsområder	Landskap, natur- eller kulturmiljø som har helt spesielle opplevelseskvaliteter eller som har spesielt stor symbolverdi.
Andre friluftsområder	Områder som har betydning for friluftslivet, men som ikke lar seg plassere i noen av de øvrige områdetypene.

Inndeling i delområder
På grunnlag av innsamlet kunnskap er planområdet delt inn i enhetlige delområder, basert på registreringskategoriene i *tabell 2-1*. Med enhetlig menes områder som har en tilnærmet lik funksjon, karakter og/eller verdi.

2.5.3 Kunnskapsgrunnlag og vurdering av verdi

Det er gjennomført kartlegging av friluftsområder i Sortland kommune i regi av Nordland fylkeskommune. Arealene i og ved planområdet ble kartlagt i 2014 iht. M98, og registreringene er tilgjengelige i databasene Naturbase og Nordlandsatlas. Iht. veiledningen i M-1941 er kartleggingene fra 2014 benyttet som et kunnskapsgrunnlag.

Det ble gjennomført feltbefaring 01.07.2021 for verifisering av verdivurderingene fra 2014. Kartleggingene fra 2014 er benyttet som grunnlag for verdivurderingene i denne konsekvensutredningen, men endringer er gjort i henhold til kartlagt bruk av utredningsområdet i 2021. Der utreder har nye vurderinger framgår dette som endringer i tabellene med verdisettingskriterier, og i beskrivelse 2021 og verdivurdering 2021 for hvert enkelt delområde. I tillegg er det lagt til nye delområder i konsekvensutredningen.

Verdisettingen er gjort ved hjelp av et sett med verdisettingskriterier der ulike kriterier vektes fra 1 til 5 (*tabell 2-2*). Verdisettingskriteriene er hentet fra M98, da denne metodikken ble benyttet i 2014. Dette skaper en konsekvent bruk av verdisettingskriterier og gjør det mulig å sammenligne vurderinger fra 2014 med 2021. Når alle relevante kriterier for et område er vurdert gjøres en endelig vurdering av verdi for det aktuelle delområdet.

Alle delområder er verdivurdert, og framstilt på verdikart iht. metodikken i M-1941. Verdisettingen av et delområde er et utrykk for hvilken betydning området har for friluftslivet, relatert til en verdiskala. Verdivurderingen ble gjennomført like etter befaringen i 2021 – det er ingen vesentlige endringer i området de senere årene. Verdiene fastsatt i 2021 er vurdert til å være de samme i 2024/2025.

Verdisettingen bygger på en helhetlig vurdering av områdets egenskaper basert på samlekategoriene brukerfrekvens, betydning og kvalitet:

- **Brukerfrekvens:** Er et uttrykk for hvor mye og hvor ofte et område blir brukt.
- **Kvalitet:** Handler om attraktivitet og opplevelsesverdi.
- **Funksjon/betydning:** Handler om området har en nøkkelfunksjon eller spesiell betydning for en gruppe av brukere.

→ ***Verdivurderingene i konsekvensutredningen er foretatt i henhold til de fagspesifikke kriteriene i veileder M-1941, hvor tabell 2-4 benyttes.***

*Tabell 2-2. Verdisettingskriterier for verdivurdering av delområder (Veileder M-1941 → kriterier hentet fra **M98**).*

Verdisettingskriterier						
		1	2	3	4	5
Brukerfrekvens	Hvor stor er dagens brukerfrekvens?	Liten	Noe	Middels	Ganske stor	Stor
Regionale og nasjonale brukere	Brukes området av personer som ikke er lokale?	Aldri	Nesten aldri	Middels	Ganske ofte	Ofte
Opplevelseskvaliteter	Har området spesielle natur- eller kulturhistoriske kvaliteter? Har området spesielt landskap?	Ingen	Litt	Middels	Ganske mange	Mange
Symbolverdi	Har området spesiell symbolverdi?	Ingen	Litt	Middels	Ganske stor	Stor
Funksjon	Har området spesiell funksjon (adkomstsone, korridor, parkeringsplass e.l.)?	Ingen spesiell funksjon	Noe spesiell funksjon	Middels funksjon	Ganske spesiell funksjon	Spesiell funksjon
Egnethet	Er området spesielt godt egnet for en eller flere enkeltaktiviteter som det ikke finnes like gode alternative områder til?	Dårlig	Ganske dårlig	Middels	Ganske godt	Godt
Tilrettelegging	Er området tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper?	Ikke tilrettelagt	Litt tilrettelagt	Middels tilrettelagt	Ganske godt tilrettelagt	Høy grad av tilrettelegging
Kunnskapsverdier	Er området egnet i undervisningssammenheng eller har området spesielle natur- eller kulturvitenskapelige kvaliteter?	Få	Ganske få	Middels	Ganske mange	Mange
Lydmiljø	Har området et godt lydmiljø?	Dårlig	Ganske dårlig	Middels	Ganske godt	Godt
Inngrep	Er området inngrepsfritt?	Utbygd	Ganske utbygd	Middels	Ganske inngrepsfritt	Inngrepsfritt
Utstrekning	Er området stort nok for å utøve de ønskede aktivitetene?	For lite	Mangler mye	Mangler noe	Mangler lite	Stort nok
Tilgjengelighet	Er tilgjengeligheten god, eller kan den bli god?	Dårlig	Ganske dårlig	Middels	Ganske god	God
Potensiell bruk	Har området potensial utover dagens bruk?	Liten	Ganske liten	Middels	Ganske stor	Stor

Det er 7 kriterier i M98 som i hovedsak styrer hvilken verdi som settes på delområdene. De resterende 5 kriteriene vil i hovedsak være støttende i en helhetsvurdering av områdene. Anbefalt vekting og bruk av kriteriene framgår av *tabell 2-3*. I verdivurderingen benyttes 4 verdikategorier: fra A (svært viktig friluftsområde) til D (ikke klassifisert friluftsområde).

*Tabell 2-3. Verdikategorier (Veileder M-1941 → kriterier hentet fra **M98**).*

Verdi		
Verdi	**Anbefalt skala**	
A Svært viktig friluftsområde	Brukerfrekvens Regionale/nasjonale brukere Opplevelseskvaliteter Symbolverdi Funksjon Egnethet Tilrettelegging En generelt høy skåre	= 4,5 eller = 4,5 eller = 5 eller = 5 eller = 5 eller = 5 eller = 5 eller
B Viktig friluftsområde	Brukerfrekvens Regionale/nasjonale brukere Opplevelseskvaliteter Symbolverdi Funksjon Egnethet Tilrettelegging En generelt middels skåre	= 3 eller = 3 eller = 3,4 eller = 3,4 eller = 3,4 eller = 3,4 eller = 3,4 eller
C Registrert friluftsområde	Brukerfrekvens Regionale/nasjonale brukere Opplevelseskvaliteter Symbolverdi Funksjon Egnethet Tilrettelegging En generelt lav skåre	= 2 eller = 2 eller = 2 eller = 2 eller = 2 eller = 2 eller = 2 eller
D Ikke klassifisert friluftsområde	Områder som ikke blir verdsatt som A, B eller C.	

Tabell 2-4. Verditabell - verdsetting av friluftslivsområder (Veileder M-1941).

Verdi / Verdikriterier	Ubetydelig	Noe	Middels	Stor	Svært stor
Brukerfrekvens	Ikke nevneverdig brukt.	Brukes av noen.	Brukes av flere, ofte med innslag av regionale brukere.	Brukes av mage. Flere regionale brukere.	Brukes av svært mange. Nasjonale brukere.
Kvalitet	Få eller ingen **opplevelses-kvaliteter**. Har i liten grad en **funksjon** som adkomstsone/ sammenheng.	Noe natur- eller kulturhistoriske **opplevelses-kvaliteter**. Har i begrenset **funksjon** som adkomstsone/ sammenheng. Begrenset størrelse/ **utstrekning**.	Flere natur- eller kulturhistoriske **opplevelses-kvaliteter**. Har i noen grad en **funksjon** som adkomstsone/ sammenheng. **Noe tilrettelagt** for spesielle aktiviteter eller grupper. Godt **lydmiljø**. Tilstrekkelig **utstrekning** for å utøve de ønskede aktivitetene.	Mange natur- eller kulturhistoriske **opplevelses-kvaliteter**. Har i en viktig **funksjon** (sammenheng/ adkomst/parkering) **Godt egnet** for en eller flere enkeltaktiviteter som ikke finnes like gode alternative områder til. **Godt tilrettelagt** for spesielle aktiviteter eller grupper. Godt **lydmiljø**. Stor nok **utstrekning** for å utøve de ønskede aktivitetene.	Svært natur- eller kulturhistoriske **opplevelses-kvaliteter**. Har i en svært viktig **funksjon** (sammenheng/ adkomst/parkering) **Spesielt godt egnet** for en eller flere enkeltaktiviteter som ikke finnes like gode alternative områder til. **Svært godt tilrettelagt** for spesielle aktiviteter eller grupper. Godt **lydmiljø**. Svært stor **utstrekning**.
Betydning	Har ikke **symbolverdi.** Ikke brukt/egnet i **undervisnings-sammenheng**.	Har noe **symbolverdi** i lokal sammenheng. I liten grad bruk/egnet i **undervisnings-sammenheng.** Brukes av personer i nærområdet/-bydelen.	Har en spesiell **symbolverdi** i regional sammenheng. Egnet/noe brukt i **undervisnings-sammenheng.** Brukes av personer fra hele kommunen.	Har en spesiell **symbolverdi** i regional/nasjonal sammenheng. Godt egnet/mye brukt i **undervisnings-sammenheng.** Brukes av personer fra regionen.	Har en spesiell **symbolverdi** i nasjonal sammenheng. Svært godt egnet/mye brukt i **undervisnings-sammenheng.** Brukes av personer fra hele Norge.
Bymarker					Alltid svært stor verdi.
Kartlagte og verdsatte friluftsområder*	**D**	**C**	**B**	**A**	
	Ikke klassifisert friluftslivsområde	Registrerte friluftslivsområder	Viktige friluftslivsområder	Svært viktige friluftslivsområder	
	* Verdikategoriene i Veileder M98 har en firedeling mot verditabellens fem.				

2.5.4 Vurdering av påvirkning

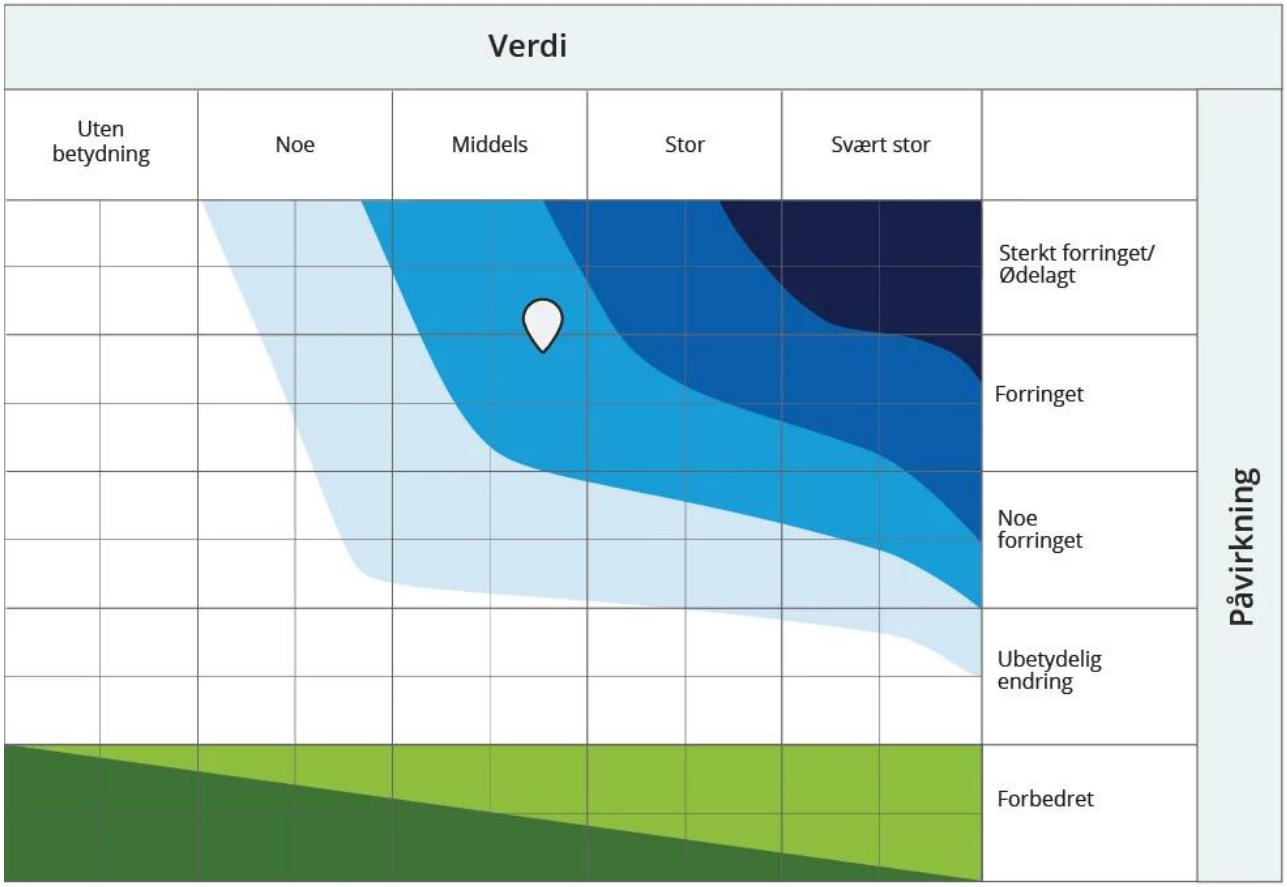
Vurdering av påvirkning er foretatt for alle de verdivurderte delområdene. Skalaen for påvirkning er går fra sterkt forringet til forbedret (*tabell 2-5*) jf. kriteriene i veileder M-1941.

***Tabell 2-5**. Veiledning for vurdering av planen eller tiltakets påvirkning på friluftsliv (Veileder M-1941).*

Planen eller tiltakets påvirkning	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Endring i attraktivitet	Området blir utvidet og/eller får positive fysiske/visuelle endringer.	Ingen eller liten reduksjon i attraktivitet.	Redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy, eller annen forurensning.	Svært redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkinger, støy eller annen forurensning.	Områder mister sin attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy eller annen forurensning.
Arealbeslag	Ingen reduksjon i areal.	Ingen eller liten reduksjon i areal.	Arealbeslag eller fysiske endringer som reduserer området.	Arealbeslag eller en fysisk endring som i stor grad reduserer området.	Friluftsområdet bygges ned og forsvinner.
Tilgjengelighet	Bedre tilgjengelighet: bedre atkomst og/eller eksisterende barrierer/stengsler blir fjernet.	Ingen lite redusert tilgjengelighet.	Noe redusert tilgjengelighet: vanskeligere adkomst til området, stengsler og/eller barrierer.	Svært redusert tilgjengelighet: flere adkomstmuligheter til området blir fjernet. Flere barrierer og/eller stengsler etablerers i eller ved området.	Området blir utilgjengelig. Barrierer, stengsler i eller ved området gjør området utilgjengelig for bruk. Adkomstmuligheter fjernes.
Forurensning	Redusert forurensning (støy, støv, avrenning).	Ingen eller liten økning i forurensning (støy, støv, avrenning).	Noe økt forurensning (støy, støv, avrenning).	Økt forurensning (støy, støv, avrenning).	Vesentlig økt forurensning (støy, støv, avrenning).
Funksjon	Funksjon opprettholdes og underbygges.	Funksjon uendret.	Funksjon endres noe.	Redusert funksjon.	Dagens funksjon forsvinner.
Friluftslivets ferdselsårer	Ferdselsårer forbedres.	Ingen eller liten omlegging av ferdselsårer.	Ferdselsårer blir lengre (noe omvei).	Ferdselsårer blir vesentlig lenger (omvei).	Ferdselsårer blir brutt.

2.5.5 Vurdering av konsekvens

Konsekvensen for delområdene vurderes på en skala fra 4 minus til 4 pluss (*figur 2-3* og *figur 2-4*). Konsekvensgraden for hvert delområde framkommer ved å sammenstille vurderingen av verdi og påvirkning.

***Figur 2-3**. Konsekvensvifta. Konsekvensen for et delområde framkommer ved å sammenstille verdien med påvirkningen som tiltaket vil medføre (Veileder M-1941).*

Skala	Konsekvensgrad	Forklaring
----	Svært alvorlig miljøskade	Den mest alvorlige miljøskaden som kan oppnås for området. Gjelder kun for områder med stor eller svært stor verdi.
---	Alvorlig miljøskade	Alvorlig miljøskade for området
--	Betydelig miljøskade	Betydelig miljøskade for området
-	Noe miljøskade	Noe miljøskade for området
0	Ubetydelig miljøskade	Ingen eller ubetydelig miljøskade for området
+/++	Noe miljøforbedring. Betydelig miljøforbedring	Miljøgevinst for området. Noe forbedring (+) eller betydelig forbedring (++)
+++/++++	Stor miljøforbedring. Svært stor miljøforbedring	Stor miljøgevinst for området. Stor (+++) eller svært stor (++++) forbedring. Benyttes i hovedsak der områder med ubetydelig eller noe verdi får en svært stor verdiøkning som følge av tiltaket

***Figur 2-4**.Skala og veiledning for konsekvensvurdering av delområder.*

I kapittel 7 er det foretatt en samlet konsekvensvurdering. Delområdenes konsekvensgrader oppsummeres i tabell, og samlet konsekvensgrad for alternativet angis. Den samlede konsekvensgraden er begrunnet tekstlig, slik at det kommer tydelig frem hva som ligger til grunn for vurderingen.

Tabell 2-6. Sammenstilling av konsekvenser – kriterier for å vurdere samlet konsekvens (Veileder M-1941).

Konsekvensgrad	Kriterier for samlet vurdering
Kritisk negativ konsekvens	Tiltaket medfører kritisk skade på friluftslivet innenfor influensområdet. Brukes kun for områder som er gitt stor eller svært stor verdi. • Overvekt av delområder med konsekvensgrad svært alvorlig konsekvens (4 minus)
Svært stor negativ konsekvens	Tiltaket medfører forringelse eller ødeleggelse av nasjonalt viktig friluftsliv. Brukes kun for områder med registreringskategorier som er gitt stor eller svært stor verdi. • Overvekt av delområder med konsekvensgrad alvorlig konsekvens (3 minus). • Flere delområder har konsekvensgrad svært alvorlig (4 minus)
Stor negativ konsekvens	Tiltaket medfører stor konsekvens for friluftslivet innenfor influensområdet. • Overvekt av delområder med konsekvensgrad middels (2 minus) • Flere delområder med konsekvensgrad alvorlig (3 minus) • Ett delområde kan ha konsekvensgrad svært alvorlig
Middels negativ konsekvens	Tiltaket medfører middels konsekvens for friluftslivet innenfor influensområdet • Overvekt av delområder har konsekvensgrad noe konsekvens (1 minus). • Flere delområder har konsekvensgrad middels (2 minus) • Ett delområde kan ha konsekvensgrad alvorlig (3 minus) • Ingen delområder er gitt svært alvorlig konsekvensgrad
Noe negativ konsekvens	Tiltaket medfører noe konsekvens for friluftslivet innenfor influensområdet. Lite konflikt med friluftsliv innenfor influensområdet. • Delområder har lave konsekvensgrader • Overvekt av konsekvensgrad noe konsekvens (1 minus) og ubetydelig konsekvens (0). • Maks ett delområde kan ha konsekvensgrad middels (2 minus) • Ingen delområder er gitt konsekvensgrad svært alvorlig (4 minus) eller alvorlig (3 minus)
Ubetydelig konsekvens	Tiltaket vil ikke medføre vesentlige endringer for friluftslivet i nullalternativet. • Overvekt av ubetydelig konsekvens (0) • Ett delområder kan inneholde konsekvensgrad noe konsekvens (1 minus) • Ingen delområder er gitt svært alvorlig (4 minus), alvorlig (3 minus) eller middels (2 minus) konsekvensgrad.
Positiv konsekvens	Benyttes i områder som er gitt ubetydelig eller noe verdi som får noe eller middels verdiøkning som følge av tiltaket. Tiltaket/alternativet er en forbedring for friluftslivet i forhold til nullalternativet. • Overvekt av delområder med positiv konsekvensgrad (1 eller 2 pluss) • Kan kun inneholde delområder med noe negativ konsekvensgrad • Delområder med noe negativ konsekvensgrad (1 minus) oppveies klart av områdene med positiv konsekvensgrad
Stor positiv konsekvens	Benyttes i områder som er gitt ubetydelig eller noe verdi som får en svært stor verdiøkning som følge av tiltaket. Stor forbedring for friluftslivet i forhold til nullalternativet. • Overvekt av delområde med svært stor miljøforbedring (4 pluss) • Overvekt av delområder med svært positiv konsekvensgrad. • Kan kun inneholde delområder med lav negativ konsekvensgrad, delområder med negative konsekvensgrad oppveies klart av områdene med positiv konsekvensgrad.

3 Vurdering av verdi

3.1 Karakteristiske trekk ved området

Friluftsliv og rekreasjon i Sortlandsmarka
Sortland by er omkranset av et småkupert landskap. Vest og bak for byen strekker åsrygger og heier seg innover øya. De høyeste toppene Bøblåheia, Steiraheia og Ånstadblåheia er på 500-600 moh. (*figur 3-1*). Byen har utsikt over Sortlandsundet og mot fjellene på Hinnøya i øst.

***Figur 3-1**. Oversiktsbilde over Sortlandsmarka, hentet fra info-tavle ved Lamarka skole. Lokalisering av varslet planområde markert med gul sirkel.*

Åsene i vest utgjør Sortlandsmarka. Området er godt tilrettelagt med lysløype og et mangfoldig nett av skiltede løyper/stier, hytter, lavvo og gapahuker (*figur 3-3*). Marka er tilgjengelig fra flere kanter av byen, og med god informasjon ved startpunkter som Lamarka skole og Skibua (*figur 3-2*).

***Figur 3-2**. Informasjonsskilt ved Lamarka skole og Skibua (Foto: Norconsult).*

Sortlandsmarka er mye brukt både til rekreasjon og tradisjonelle friluftslivsaktiviteter som turgåing, skiturer, jakt og fiske. Området har størst betydning for lokalbefolkningen, men besøkes også i noen grad av tilreisende. Flere lag og foreninger er til stede og aktive i Sortlandsmarka. Eksempelvis Vesterålen Turlag, Sortland Skiklubb, Sortland O-lag og IL Munin.

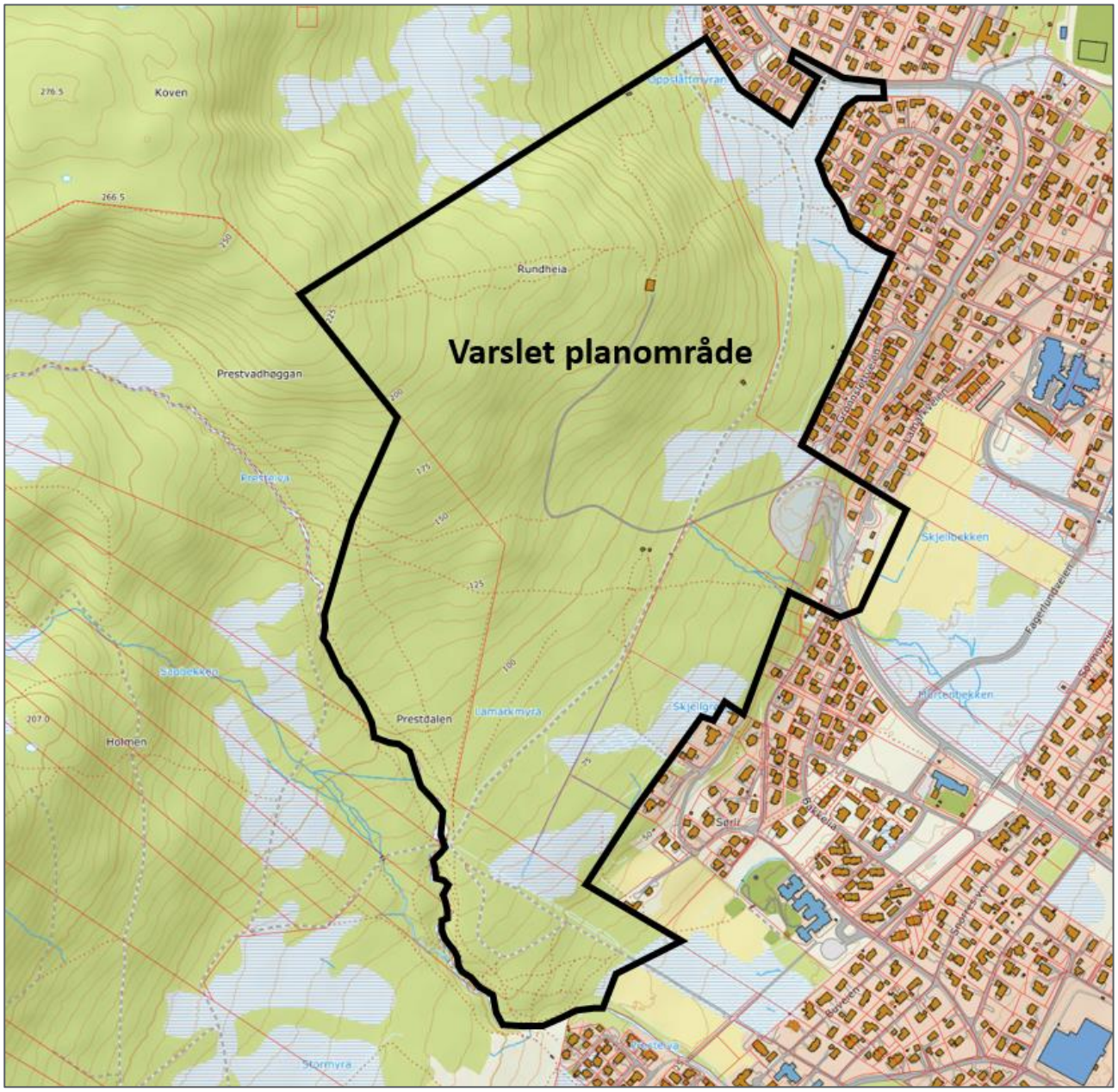

***Figur 3-3**. Kart over turløyper og tilrettelegging for friluftsliv i bymarka. Kart hentet fra info-tavle ved Lamarka skole. Varslet planområdet markert med svart linje.*

Varslet planområde

Planområdet ligger ca. 2 km sørøst for Sortlandsbrua, i en østvendt åsside i randsonen av Sortlandsmarka. Arealet er omkranset av et ås- og fjellandskap i vest, og eksisterende boligbebyggelse i forkant mot øst. Varslet planområde (*figur 3-4*) er tilgjengelig til fots, ski og sykkel fra både sør og nord, samt boligområdene i øst med porter og overganger i utmarksgjerdet.

Området er tilrettelagt for rekreasjon og friluftsliv med lysløype gjennom planområdet og gapahuker. Det er et rikt nett av stier på kryss og tvers i området (*figur 3-5*). Det er ikke registret barnetråkk i planområdet, men området er mye bruk av skoler og barnehager, og i noe grad som nærlekeområde for barn som bor i nærheten av marka.

***Figur 3-4**. Varslet planområdet er på ca. 802 dekar.*

3.2 Verdivurdering av delområder

Generelt

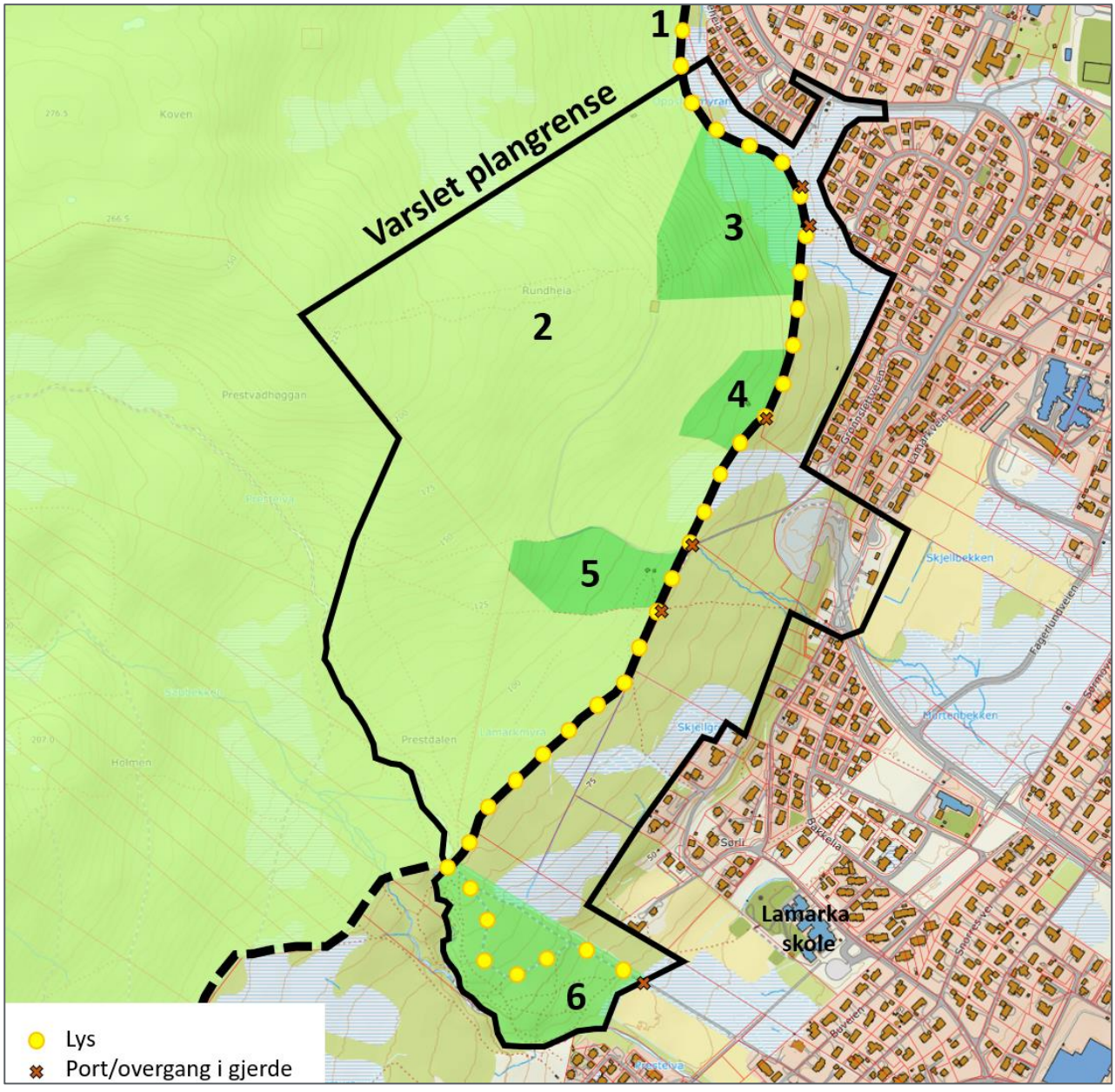
Det er gjennomført kartlegging av friluftsområder i Sortland kommune i regi av Nordland fylkeskommune. Arealene i og ved planområdet ble kartlagt i 2014. Det gjennomført feltbefaring 01.07.2021 for verifisering av verdivurderingene fra 2014. Verdiene fastsatt i 2021 er vurdert til uendret i 2024/2025.

Kartleggingene fra 2014 er benyttet som grunnlag for verdivurderingene i denne konsekvensutredningen, men endringer er gjort i henhold til kartlagt bruk av utredningsområdet i 2021. Der utreder har nye vurderinger framgår dette som endringer i tabellene med verdisettingskriterier, og i beskrivelse 2021 og verdivurdering 2021 for hvert enkelt delområde. I tillegg er det lagt til nye delområder i konsekvensutredningen.

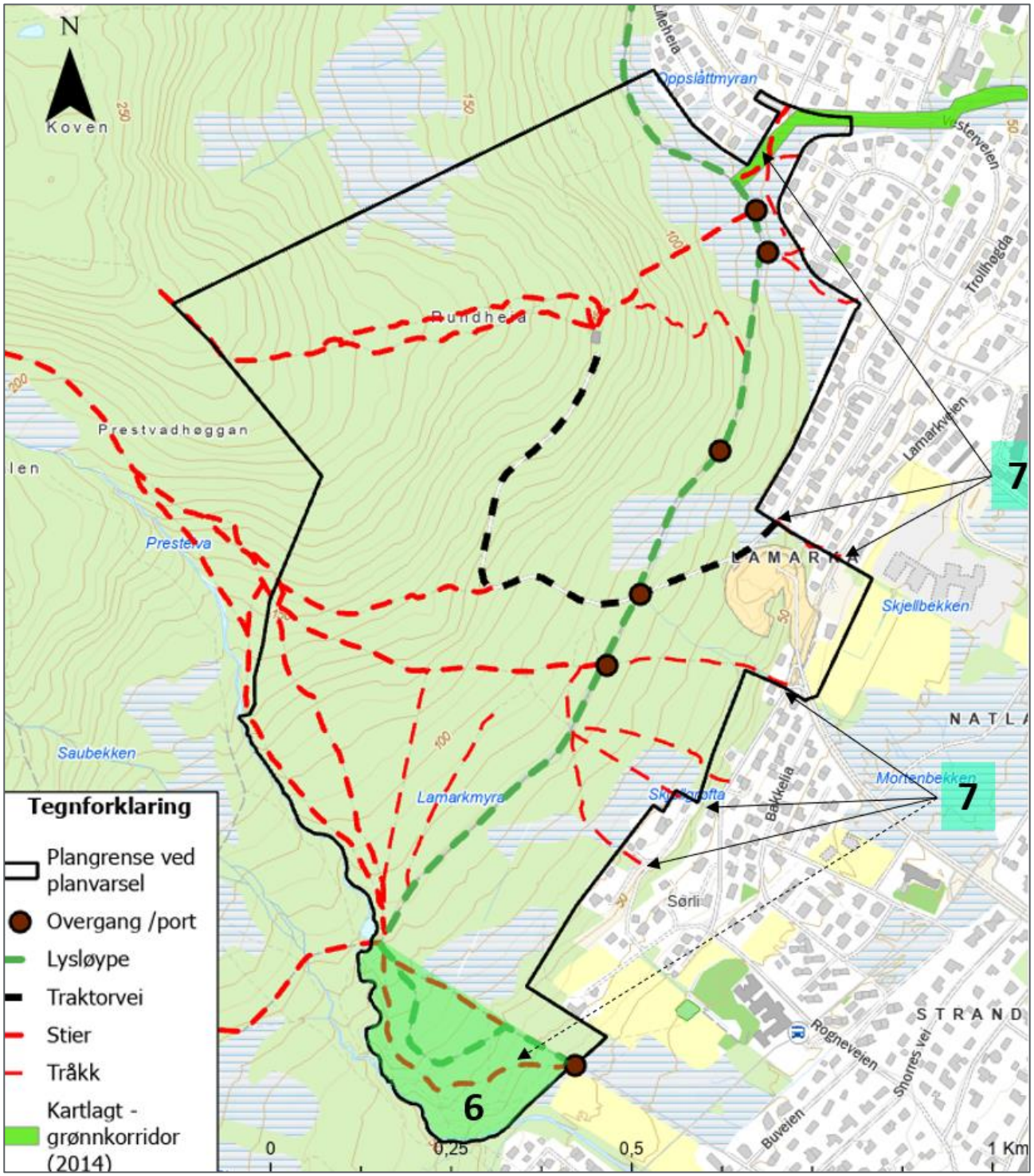
Se kapittel 2.5.3 for nærmere redegjørelse for verdikritterier og verdivurderinger.

Hele utredningsområdet ble befart, og 7 delområder ble registrert (*figur 3-5* og *figur 3-6*). Som det framgår av figurene, ligger kartlagte delområder i stor grad utenfor endelig planområde – se også informasjon i kapittel 6 om skadereduserende tiltak. Innenfor selve tiltaksområdet (som ligger nedenfor lysløypa) er det kun stier, tråkk og traktorvei (*figur 3-6*).

Delområde	Områdetype	Beskrivelse
1. Lysløypa	Annet friluftsområde	Tur- og skiløypetrasé med belysning.
2. Sortlandsmarka	Marka	Bynært turområde, med løyper og stier.
3. Rundheia hoppbakke	Leke- og rekreasjonsområde	Ski- og akebakke.
4. Huldrebo	Leke- og rekreasjonsområde	Gapahuk.
5. Månetoppen	Leke- og rekreasjonsområde	Naturlekeområde.
6. Skjellbakken	Leke- og rekreasjonsområde	Ski- og akebakke.
7. Skolekvartalet – lysløypa m.m.	Blå-/grønn struktur	Traktorvei, stier og tråkk nedenfor lysløypa.

***Figur 3-5**. Delområdene 1-6 for fagtema friluftsliv, registrert av Norconsult i 2021.*

***Figur 3-6**. Delområde 7 for fagtema friluftsliv, registret av Norconsult i 2021. Delområde 7 utgjør en samling av traktorvei, stier og tråkk **nedenfor** lysløypa (t.h. i bildet) – som utgjør adkomster til Sortlandsmarka. De største/mest brukte traséene er markert på kartet. Starten på lysløypa og stiene i sør inngår i delområde 6.*

Delområde 1: Lysløypa

ID	FK00004127
Områdetype	2014: Nærturterreng. 2021: Andre friluftsområder.
Områdeverdi	Svært viktig friluftslivsområde
Areal	244,9 daa

Områdebeskrivelse 2014

- Ca. 6 km opparbeidet lyssløypetrasé. Fra Vannverket til Munningsletta, med ekstra runde opp mot Lillevatnet. Variert terreng, mye snø, lunt, god utsikt langs mye av traséen. Benyttes også som tursti for mange ulike brukere sommer og vinter. Sentral beliggenhet. Tilgjengelig fra boligområdene via flere stier. Parkeringsplass og skibu i Vestmarka.

Verdisettingskriterier

	1	2	3	4	5
Brukerfrekvens					Stor
Regionale og nasjonale brukere			Middels		
Opplevelseskvaliteter				Ganske mange	
Symbolverdi			Middels		
Funksjon					Spesiell funksjon
Egnethet					Godt
Tilrettelegging					Høy grad av tilrettelegging
Kunnskapsverdier	Få				
Lydmiljø					Godt
Inngrep			Middels		
Utstrekning					Stort nok
Tilgjengelighet				Ganske god	
Potensiell bruk		~~Ganske liten~~	Middels		

Beskrivelse 2021

Lysløypa er opparbeidet og lyssatt fra Munningsletta i nord til Vannverket i sør (*figur 3-3*), ca. 6 km lang. Vannverket danner et knutepunkt hvor lyssatt løypetrasé svinger ned gjennom Skjellbakken (*figur 3-7*). Fra Vannverket fortsetter løypetrasé, uten lys, sørover til Kleiva.

Lysløypa er tatt inn i kommunedelplan vedtatt 03.09.2015.Den har en sentral beliggenhet i randsonen av Sortlandsmarka, ovenfor eksisterende bebyggelse. Løypa er relativt godt tilgjengelig fra alle kanter Sortland by og områdene rundt via tråkk og stier. Det er parkeringsplass ved Skibua i Vestmarka hvor man kan gå rett ut i løypa. Fra parkeringsplass ved Lamarka skole er det tilrettelagt med gang- og sykkelvei fram til Skjellbakken hvor lysløype starter.

Gjennom varslet planområde går lysløypa parallelt med utmarksgjerde. Det er tilrettelagt for adkomst gjennom flere porter og overganger i gjerdet (se *figur 3-3 og* delområde nr. 6). Lysløypetraséen i området ligger i slakt terreng og med god framkommelighet. Lysløypa er mye bruk både sommer og vinter, av ulike brukergrupper.

Det er mange godt brukte stier/vandreruter og skiløypetraséer fra lysløypa og videre ut i Sortlandmarka. Flere av stiene er skiltet og tydelige synlige i terrenget.

***Figur 3-7**. Lysløypa ved Vannverket. Utsikt mot nord og sør (Foto: Norconsult).*

***Figur 3-8**. Lysløypetrasé sør i varslet planområde, med utsikt mot sør (Foto: Norconsult).*

***Figur 3-9**. Lysløypetrasé midt i varslet planområde, med utsikt mot nord (Foto: Norconsult).*

***Figur 3-10**. Lysløypetrasé nord i varslet planområde, med utsikt mot nord (Foto: Norconsult).*

Verdivurdering 2021

Brukt til rekreasjon er lysløypa et svært viktig friluftslivsområde for lokalbefolkningen på Sortland, med høy brukerfrekvens både sommer og vinter. Løypa har opplevelseskvaliteter, er lett tilgjengelig og godt tilrettelagt. Med en sentral beliggenhet i randsonen av Sortlandsmarka brukes lysløypa både som turløype i seg selv, og som ferdselsåre for turer i nærområdet eller lengre ut i marka.

Basert på dette er **Lysløypa** vurdert til å ha **stor verdi**.

Ubetydelig verdi	**Noe verdi**	**Middels verdi**	**Stor verdi**	**Svært stor verdi**

Ubetydelig **Noe verdi** **Middels verdi** **Stor verdi** **Svært stor verdi**

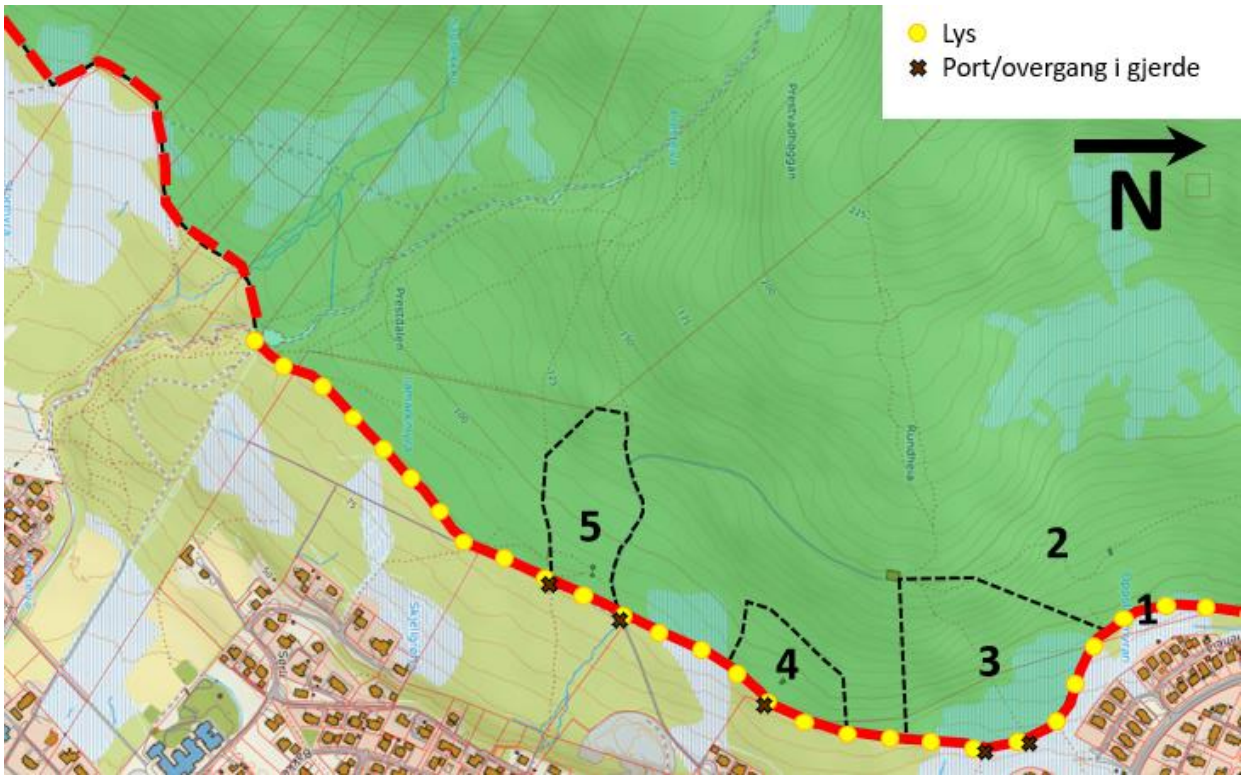
|---|---|---|---|---|

▲

Delområde 2: Sortlandsmarka

ID	Nytt delområde i 2021
Områdetype	Marka
Områdeverdi	-
Areal	-

Områdebeskrivelse 2014
-
(Område Rundheia FK00003540 inngår i sin helhet i marka.)

Verdisettingskriterier

	1	2	3	4	5
Brukerfrekvens					Stor
Regionale og nasjonale brukere			Middels		
Opplevelseskvaliteter				Ganske mange	
Symbolverdi				Ganske stor	
Funksjon			Middels funksjon		
Egnethet					Godt
Tilrettelegging				Ganske godt tilrettelagt	
Kunnskapsverdier			Middels		
Lydmiljø				Ganske godt	
Inngrep				Ganske inngrepsfritt	
Utstrekning					Stort nok
Tilgjengelighet				Ganske god	
Potensiell bruk			Middels		

Beskrivelse 2021

Vest for Sortland by strekker åsrygger og heier seg innover Langøya. Bymarka er godt tilrettelagt med lysløype og et mangfoldig nett av skiltede løyper/stier, hytter, lavvo og gapahuker (*figur 3-3* og *figur 3-11*). Marka er tilgjengelig fra flere kanter av byen, og med god informasjon ved startpunkter som Munningsletta, Skibua i Vestmarka og Lamarka skole. Sortlandsmarka er mye brukt både til rekreasjon og tradisjonelle friluftslivsaktiviteter som turgåing, skiturer, jakt og fiske. Området har størst betydning for lokalbefolkningen, men besøkes også i noen grad av tilreisende.

Hvordan Sortlandsmarka oppleves og bør deles inn vil være avhengig av hvilken aktivitet som utøves. Eksempelvis om en går eller sykler, besøker marka om sommeren eller ferdes vintertid, er 5 år eller 50 år. I denne konsekvensutredningen er Sortlandsmarka avgrenset av lysløype og utmarksgjerde mot øst. I utredningsområdet utgjør marka ett delområde, hvor arealer spesielt brukt til lek- og rekreasjon er skilt ut som egne delområder (3, 4 og 5).

Som nevnt er Sortlandsmarka tilgjengelig fra flere kanter. Et fåtall av stiene/tråkkene som fører til lysløypa og marka er avsatt som «kartlagte friluftslivsområder» i 2014. I denne konsekvensutredningen er det derfor valgt å kartlegge/makere alle portene/overgangene til utmarksgjerdet i tilknytning til planområdet.

***Figur 3-11**. Oversikt over løypenettet i og rundt planområdet. Oversikt hentet fra Vesterålen Turlag, Turlagsstua Sortland (Facebook, 2021).*

***Figur 3-12**. Utsikt mot Prestvatnet (t.h.), Prestelva, varslet planområde og Sortland by (Foto: Norconsult).*

***Figur 3-13**. Eksempler på stier og vandreruter i varslet planområde (Foto: Norconsult).*

***Figur 3-14**. Porter og overganger i utmarksgjerdet innenfor varslet planområde (Foto: Norconsult).*

***Figur 3-15**. Vei opp til Telenormasta fra lysløypa (Foto: Norconsult).*

Verdivurdering 2021

Sortlandsmarka er et svært viktig rekreasjons- og friluftslivsområde for lokalbefolkningen på Sortland, med høy brukerfrekvens både sommer og vinter. Marka har opplevelseskvaliteter, er lett tilgjengelig fra hele byen og er tilrettelagt med skilt og informasjon ved sti- og løypenett. Med beliggenhet i randsonen inntil byen, brukes marka både til treningsturer, små utflukter, dagsbesøk og helgeturer (innover åser og fjell).

Basert på dette er **Sortlandsmarka** vurdert til å ha **stor verdi**.

Ubetydelig verdi	**Noe verdi**	**Middels verdi**	**Stor verdi**	**Svært stor verdi**

Ubetydelig **Noe verdi** **Middels verdi** **Stor verdi** **Svært stor verdi**

|---|---|---|---|---|

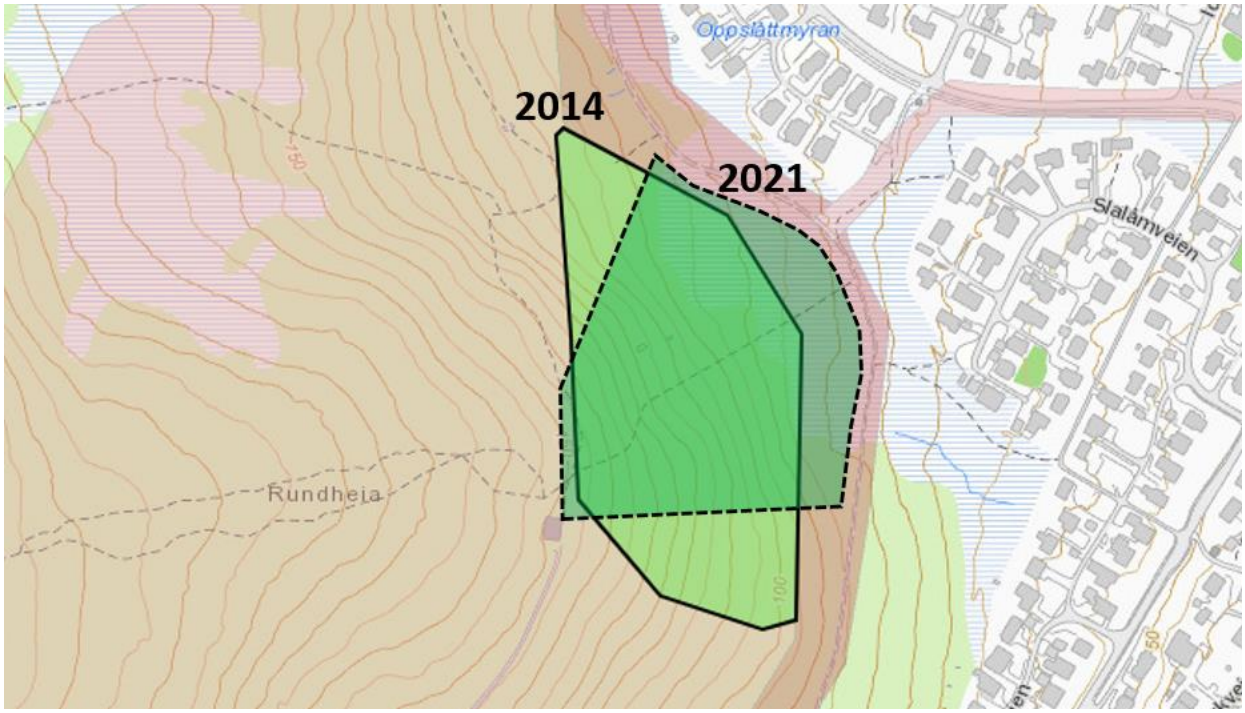
▲

Delområde 3: Rundheia hoppbakke

ID	FK00003478
Områdetype	Leke- og rekreasjonsområde
Områdeverdi	Viktig friluftslivsområde
Areal	2014: 44,9 daa. 2021: ca. 38 daa.

Områdebeskrivelse 2014

- Hopp- og akebakke i stor nærhet til lysløype med parkeringsplass. Bakken har ikke heis. God som lekeområde for nærbefolkninga.

Verdisettingskriterier

	1	2	3	4	5
Brukerfrekvens		Noe			
Regionale og nasjonale brukere	Aldri				
Opplevelseskvaliteter			Middels	~~Ganske mange~~	
Symbolverdi					Stor
Funksjon			Middels funksjon		~~Spesiell funksjon~~
Egnethet				Ganske godt	
Tilrettelegging			Middels tilrettelagt		
Kunnskapsverdier				Ganske mange	
Lydmiljø			Middels		
Inngrep			Middels		
Utstrekning					Stort nok
Tilgjengelighet		Ganske dårlig			
Potensiell bruk			Middels		

Beskrivelse 2021

Hoppbakken i Rundheia ble etablert rundt 1960, med K-punkt på 35 meter. I 1971 ble det satt opp flombelysning i bakken. I dag er selve hoppbakken lite brukt, men området ligger nært bebyggelse og er velegnet for skilek og aking. Rundheia hoppbakke er tatt inn i kommunedelplan vedtatt 03.09.2015, som en del av et større friområde (ski- og akebakke) med mulighet for tilrettelegging. Skiløypetrasé som tråkkes til Turlagshytta ligger like nord for delområdet.

Hoppbakken ligger nord i varslet planområde, med enkel adkomst fra lysløypa. Det går en sti gjennom delområdet og opp til Telenormasta, hvor en kan fortsette videre oppover Rundheia. Området er ikke tilrettelagt med rasteplasser, og det ble ikke observert bålrester på befaring 01.07.2021.

***Figur 3-16**. Rundheia hoppbakke sett fra Vesterveien og lysløypa (Foto:Norconsult).*

***Figur 3-17**. Rundheia hoppbakke i 1964 (Foto: Gunnar Gridstein, Museum Nord).*

***Figur 3-18**. Rundheia hoppbakke i 2021 (Foto: Norconsult).*

***Figur 3-19**. Terrenget rundt selve hoppbakken er dekket med kratt og lav skog (Foto: Norconsult).*

Verdivurdering 2021

Delområdet framstår som noe brukt, hovedsakelig på vinteren til ski- og akebakke. Rundheia hoppbakke har symbolverdi som tidligere idrettsarena på Sortland. Området ligger vendt mot øst-nordøst, med begrenset solgang. Likevel vurderes området til å ha potensial for økt bruk ved enkel tilrettelegging.

Basert på dette er **Rundheia hoppbakke** vurdert til å ha **middels verdi**.

Ubetydelig verdi	**Noe verdi**	**Middels verdi**	**Stor verdi**	**Svært stor verdi**

Ubetydelig **Noe verdi** **Middels verdi** **Stor verdi** **Svært stor verdi**

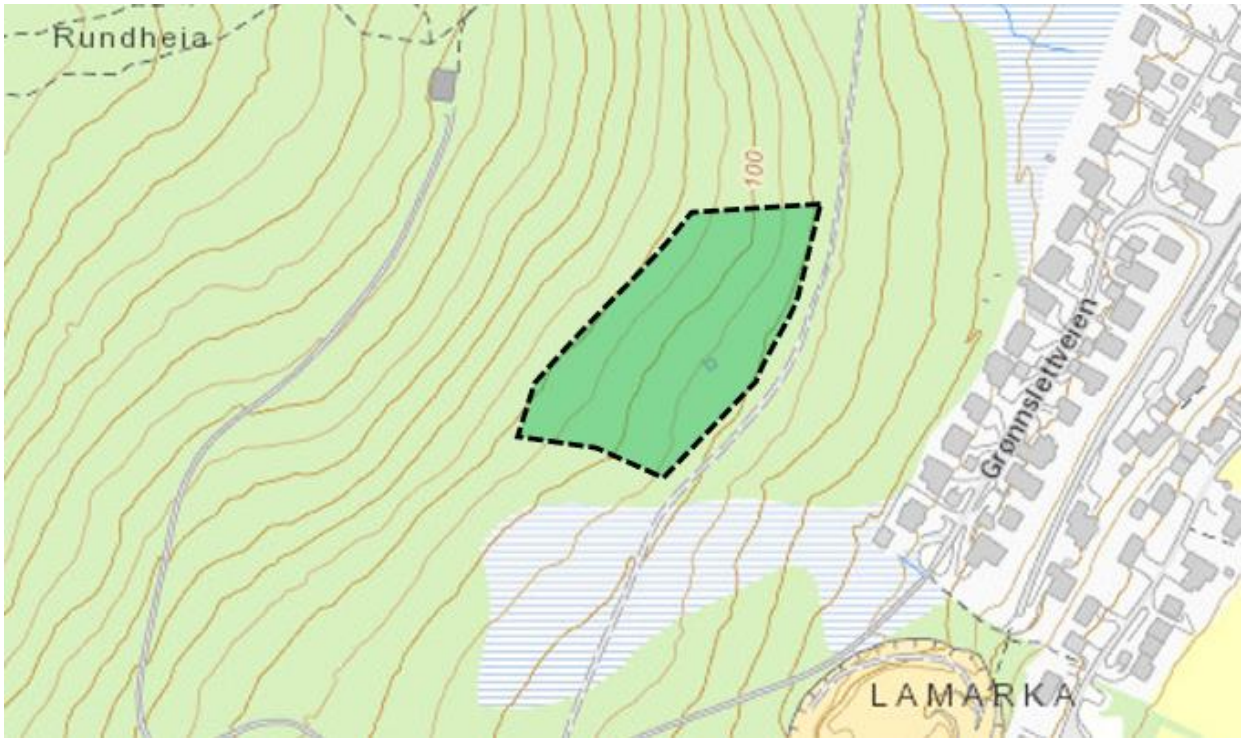
|---|---|---|---|---|

▲

Delområde 4: Huldrebo

ID	Nytt område i 2021
Områdetype	Leke- og rekreasjonsområde
Områdeverdi	-
Areal	ca. 12,5 daa

Områdebeskrivelse 2014
-

Verdisettingskriterier

	1	2	3	4	5
Brukerfrekvens				Ganske stor	
Regionale og nasjonale brukere		Nesten aldri			
Opplevelseskvaliteter			Middels		
Symbolverdi				Ganske stor	
Funksjon			Middels funksjon		
Egnethet				Ganske godt	
Tilrettelegging				Ganske godt tilrettelagt	
Kunnskapsverdier			Middels		
Lydmiljø				Ganske godt	
Inngrep			Middels		
Utstrekning					Stort nok
Tilgjengelighet				Ganske god	
Potensiell bruk			Middels		

Beskrivelse 2021

Huldrebo utgjør et areal med spredte trær og gress, med beliggenhet langs lysløypa like sørøst for Telenormasta. Vegetasjonen holdes nede av sau og lam på utmarksbeite. Den nordlige delen av området inkluderes i samme friområde som Rundheia hoppbakke, i kommunedelplan vedtatt 03.09.2015.

Vestmarka barnehage har bygd gapahuk i området og tilrettelagt med bålplass og grill, samt benker. Gapahuken framstår som godt vedlikeholdt, og arealet rundt er ryddig og uten søppel. Anlegget er åpent og lett tilgjengelig for allmennheten. Gapahuken er også markert på kartet over turløyper og tilrettelegging for friluftsliv i bymarka (*figur 3-3*).

Området vurderes å være spesielt attraktivt for småbarnsfamilier. Med litt vilje lar deg seg gjøre å komme fram med barnevogn fra lysløypa sommerstid. Uten at det er foretatt tellinger, antas gapahuken å være mye brukt både sommer og vinter.

***Figur 3-20**. Huldrebo, hvor Vestmarka barnehage har etablert gapahuk (Foto: Norconsult).*

***Figur 3-21**. Gapahuken har navneskilt, heks på taket og platting med grill (Foto: Norconsult).*

Verdivurdering 2021

Delområdet er godt tilrettelagt og framstår som attraktivt å bruke, med kort avstand fra lysløype og boligbebyggelse. En tilleggsverdi er muligheten for å hilse på beitedyr om sommeren. Gapahuken er også lagt inn på kartet over turløyper og tilrettelegging i bymarka. Brukerfrekvensen antas å være høy hele året.

Basert på dette er **Huldrebo** vurdert til å ha **stor verdi**.

Ubetydelig verdi	**Noe verdi**	**Middels verdi**	**Stor verdi**	**Svært stor verdi**

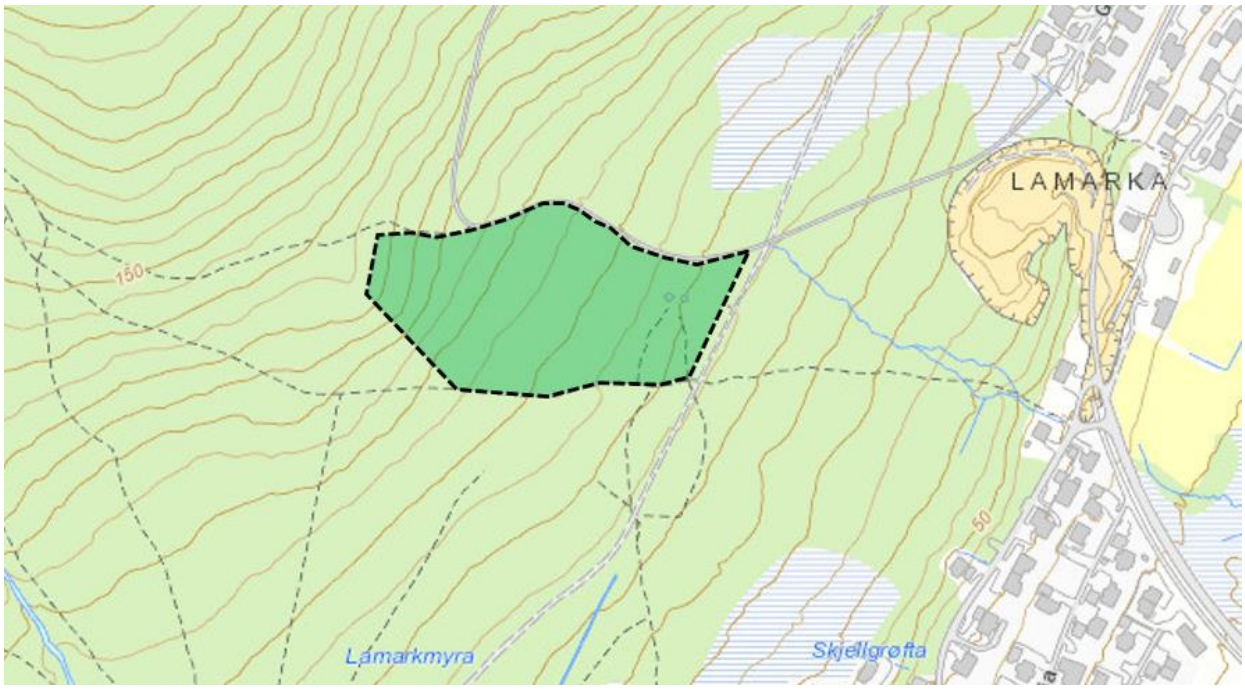
Ubetydelig **Noe verdi** **Middels verdi** **Stor verdi** **Svært stor verdi**

|----------|----------|----------|----------|----------|

▲

Delområde 5: Månetoppen

ID	**Nytt område i 2021**
Områdetype	Leke- og rekreasjonsområde
Områdeverdi	-
Areal	Ca. 23 daa
Områdebeskrivelse 2014 -	

Verdisettingskriterier

	1	2	3	4	5
Brukerfrekvens				Ganske stor	
Regionale og nasjonale brukere		Nesten aldri			
Opplevelseskvaliteter			Middels		
Symbolverdi				Ganske stor	
Funksjon			Middels funksjon		
Egnethet					Godt
Tilrettelegging					Høy grad av tilrettelegging
Kunnskapsverdier			Middels		
Lydmiljø					Godt
Inngrep			Middels		
Utstrekning					Stort nok
Tilgjengelighet				Ganske god	
Potensiell bruk			Middels		

Beskrivelse 2021

Månetoppen utgjør et areal med spredte trær og gress, med beliggenhet langs lysløypa midt i varslet planområde ved adkomstvei til Telenormasta. Delområdet framstår som et naturlekeområde tilrettelagt av Blåfjell barnehage. Her finnes gapahuk, lavvo, grill, bålplass og benker, balanseløyper og klatretau.

Lekeområdet benyttes mye av barnehager og skoler, samt småbarnsfamilier i området. Området er ryddig og uten søppel. Anlegget er åpent (unntatt lavvo) og lett tilgjengelig for allmennheten. Med litt vilje lar deg seg gjøre å komme fram med barnevogn fra lysløypa sommerstid. Gapahuken er også markert på kartet over turløyper og tilrettelegging for friluftsliv i bymarka (*figur 3-3*). Vegetasjonen holdes nede av sau og lam på utmarksbeite.

Månetoppen er enklest tilgjengelig via adkomstvei til Telenormasta og lysløype. For de som ønsker en liten ekspedisjon går det et tråkk fra Bjørklundveien/Sørliveien gjennom frodig vegetasjon, hvor man halvveis kan velge mellom «våt rute» og «skummel rute».

***Figur 3-22**. Månetoppen, hvor Blåfjell barnehage har etablert naturlekepark (Foto: Norconsult).*

***Figur 3-23**. Månetoppen er tilrettelagt både for lek, og en god rast. Sauene trives også i området (Foto: Norconsult).*

***Figur 3-24**. Skilt langs tråkk fra Bjørklundveien/Sørliveien, alternative veier til Månetoppen (Foto: Norconsult).*

Verdivurdering 2021

Naturlekeområdet benyttes mye av barnehager og skoler, samt småbarnsfamilier i området. Delområdet er godt tilrettelagt og framstår som attraktivt å bruke, med kort avstand fra lysløype og boligbebyggelse. En tilleggsverdi er muligheten for å hilse på beitedyr om sommeren. Gapahuken er også lagt inn på kartet over turløyper og tilrettelegging i bymarka.

Basert på dette er **Månetoppen** vurdert til å ha **stor verdi**.

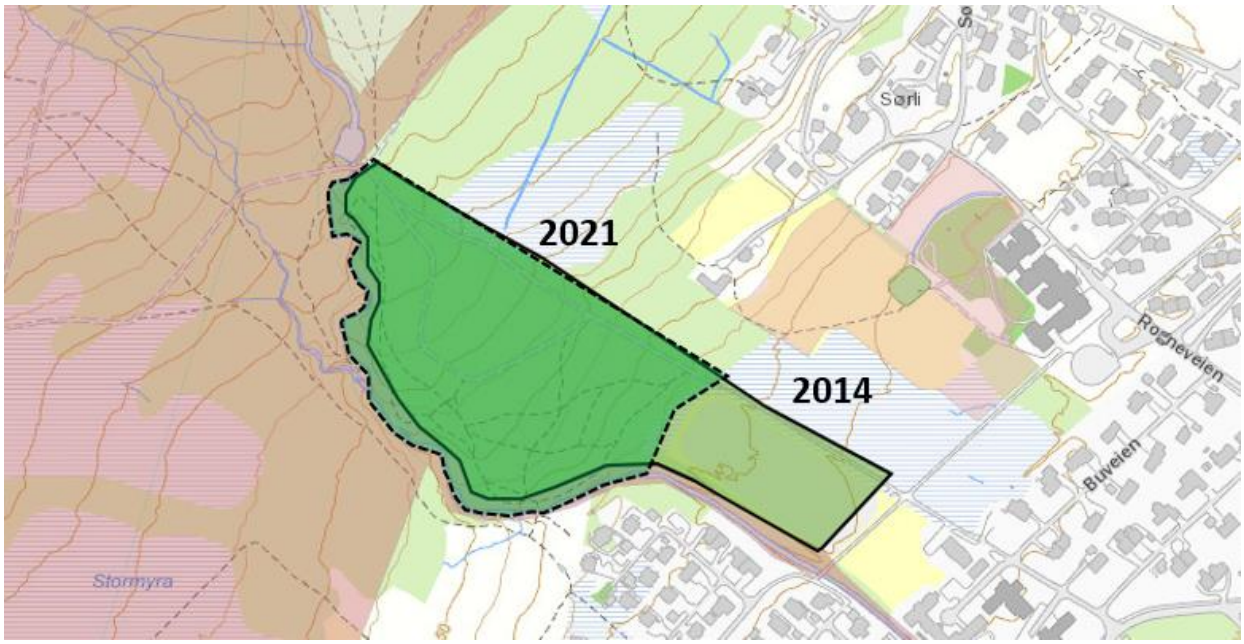
Ubetydelig verdi	**Noe verdi**	**Middels verdi**	**Stor verdi**	**Svært stor verdi**

Ubetydelig	**Noe verdi**	**Middels verdi**	**Stor verdi**	**Svært stor verdi**
			▲	

Delområde 6: Skjellbakken

ID	FK00003716
Områdetype	Leke- og rekreasjonsområde
Områdeverdi	Svært viktig friluftslivområde
Areal	2014: 54,1 daa. 2021: ca. 45 daa.

Områdebeskrivelse 2014
Bratt skrånende beitemark. Nært skole og boligområde, som benyttes som akebakke om vinteren. Bakken har belysning og er direkte tilknyttet lysløypa. Mye brukt av nærbefolkning, barnehage og skole.

Verdisettingskriterier

	1	2	3	4	5
Brukerfrekvens				Ganske stor	
Regionale og nasjonale brukere		Nesten aldri			
Opplevelseskvaliteter				Ganske mange	
Symbolverdi		Litt			
Funksjon			Middels funksjon		
Egnethet				Ganske godt	
Tilrettelegging		Litt tilrettelagt			
Kunnskapsverdier	Få				
Lydmiljø				Ganske godt	
Inngrep			Middels	~~Ganske utbygd~~	
Utstrekning					Stort nok
Tilgjengelighet					God
Potensiell bruk		~~Ganske lite~~	Middels		

Beskrivelse 2021

Delområdet er avgrenset av utmarksgjerde i øst, Prestelva og Vannverket i sør og vest og løypetrasé i nord. Fra boligområdene er det adkomst gjennom port i utmarksgjerdet og bro over Prestelva ved Elvebakken.

Skjellbakken er lyng og gresskledd med spredte trær. Lysløypa har startpunkt ved utmarksgjerdet og går gjennom området. I nordøst er det åpent terreng som benyttes mye som ski- og akebakke om vinteren. Ved befaring 01.07.2021 ble det observert rester etter bålfyring vinterstid flere plasser i terrenget. Langs elva er det tilrettelagt med bålplasser ved bro over til Elvebakken. Øvre del av friluftsområdet Prestelva FK00003767 (kartlagt i 2014) er inkludert i delområdet.

Den østlige halvparten av Sjellbekken er tatt inn i kommunedelplan vedtatt 03.09.2015 som friområde (natur, ski- og akebakke) med mulighet for tilrettelegging. Delområdet er inkludert i varslet plangrense etter vedtak i Sortland kommune i forbindelse med utlegging av planprogram til offentlig ettersyn.

***Figur 3-25**. Adkomst gjennom port i utmarksgjerdet og bro over Prestelva ved Elvebakken (Foto: Norconsult).*

***Figur 3-26**. Ski- og akebakke i delområde Skjellbakken (Foto: Norconsult).*

***Figur 3-27**. Lysløype gjennom Skjellbakken (Foto: Norconsult).*

***Figur 3-28**. Bro og bålplass ved Prestelva (Foto: Norconsult).*

Verdivurdering 2021

Skjellbakken benyttes mye av barnehager og skoler, samt småbarnsfamilier i området. Delområdet er godt framstår som mye brukt, med direkte tilknytning til lysløype og kort vei fra boligområdene. En tilleggsverdi er muligheten å sitte nær elv/vann og beitedyr om sommeren.

Basert på dette er **Skjellbakken** vurdert til å ha **stor verdi**.

Ubetydelig verdi	**Noe verdi**	**Middels verdi**	**Stor verdi**	**Svært stor verdi**

Ubetydelig **Noe verdi** **Middels verdi** **Stor verdi** **Svært stor verdi**

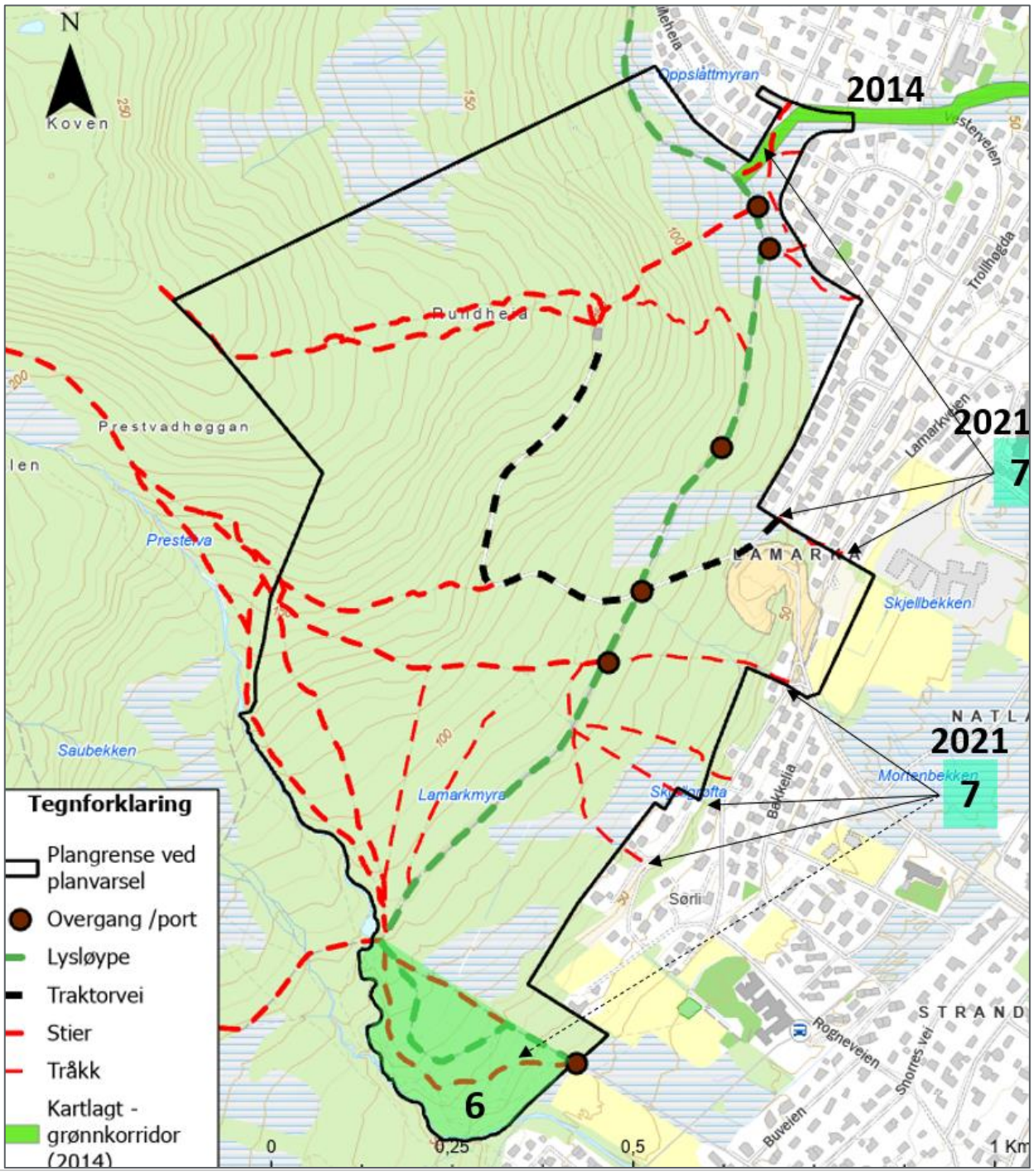
|---|---|---|---|---|

▲

Delområde 7: Skolekvartalet – lysløypa m.m.

ID	FK00004345 (m.m. i 2021)
Områdetype	Grønnkorridor
Områdeverdi	Viktig friluftslivområde
Areal	2014: 11,2 daa. 2021: 11,2 daa (m.m).

Områdebeskrivelse 2014
Grønnkorridoren nord i varslet planområde: viktig grønnkorridor for nærbefolkning og skoleelever fra 6 til 18 år. Fra skole til skogen på kort tid.

Verdisettingskriterier					
	1	**2**	**3**	**4**	**5**
Brukerfrekvens		Noe			
Regionale og nasjonale brukere		Nesten aldri			
Opplevelseskvaliteter		Litt			
Symbolverdi			Middels		
Funksjon			Middels		
Egnethet				Ganske god	
Tilrettelegging	Ikke tilrettelagt				
Kunnskapsverdier	Få				
Lydmiljø			Middels		
Inngrep			Ganske utbygd		
Utstrekning					Stort nok
Tilgjengelighet				Ganske god	
Potensiell bruk			Middels		

Beskrivelse 2021

Delområde 7 utgjør en samling av traktorvei, stier og tråkk i terrenget **nedenfor lysløypa** – som utgjør adkomster til Sortlandsmarka. De største/mest brukte traséene er markert på kartet på forrige side. Starten på lysløypa og stiene i sør inngår i delområde 6. Delområdet er valgt for å synlig å synliggjøre totaliteten og viktigheten av adkomster for naboer og lokalbefolkning gjennom planområdet og ut til Sortlandsmarka.

Grønnkorridoren «Skolekvartalet – lysløypa» nord i varslet planområde ble i 2014 kartlagt som viktig grønnkorridor for nærbefolkning og skoleelever fra 6 til 18 år. Her er det mulig å komme seg fra skogen til utmarka på kort tid. De nedre delene av korridoren er opparbeidet gang- og sykkelvei. Innenfor varslet planområde består korridoren av en sti omkranset av trær (*figur 3-29*), og med port og overgang i utmarksgjerdet (*figur 3-30*). (Det er Skolekvartalet – lysløypa som er grunnlaget for verdsettingskriteriene i tabellen ovenfor).

I tillegg til kartlagte friluftslivsområder i 2014 er det flere mer eller mindre brukte stier og tråkk, gjennom nedre del av varslet planområde, opp til lysløypa og Sortlandsmarka. Observert på befaring i 2021 (eksempel i *figur 3-31*). Hver enkelt av disse er kun av verdi for lokale brukere som de nærmeste naboene, og f.eks. barnehager ute på ekspedisjon (se delområde 5). Ingen av disse er tilrettelagt ut over overganger/porter i utmarksgjerdet. Stiene og tråkkene fortsetter ut i Sortlandsmarka, via lysløypa.

Adkomsten til Telenormasta på Rundhaugen (*figur 3-32* og *figur 3-33*) er også brukt som trasé ut til lysløypa og Sortlandsmarka.

***Figur 3-29**. Øvre del av grønnkorridoren "Skolekvartalet – lysløypa" (Foto: Norconsult).*

***Figur 3-30**. Adkomst i utmarksgjerdet i grønnkorridoren "Skolekvartalet – lysløypa». Utsikt fra utmarksgjerdet og nedover mot Lilleheia og Vesterveien (Foto: Norconsult).*

***Figur 3-31**. Tråkk fra Bjørklundveien/Sørliveien som fører til utmarka, skilt langs tråkket og overgang i utmarksgjerdet ved lysløypa (Foto: Norconsult)*

***Figur 3-32**. Traktorvei (adkomstvei til Telenormasta), adkomst inn på veien ved masseuttaket (t.v.) og utsikt fra utmarksgjerdet og nedover i planområdet (t.h.) (Foto: Norconsult).*

Verdivurdering 2021

Delområdet framstår som noe brukt, hovedsakelig på sommeren. Tilgjengeligheten og egnetheten er ganske god for funksjonsfriske. Traséene er imidlertid ikke tilrettelagt og/eller universelt utformet.

Hver enkelt av stiene og tråkkene vurderes å kun ha noe verdi og da kun for lokale brukere som de nærmeste naboene, og f.eks. barnehager ute på ekspedisjon. Videre er det kun grønnkorridoren i nord som er kartlagt som et viktig friluftsområde i 2014. Likevel utgjør helheten og totaliteten av traséene en viktig mulighet for adkomst til Sortlandsmarka for lokalbefolkningen.

Basert på dette er **Skolekvartalet – lysløypa m.m.** vurdert til å ha **middels verdi**.

Ubetydelig verdi	**Noe verdi**	**Middels verdi**	**Stor verdi**	**Svært stor verdi**

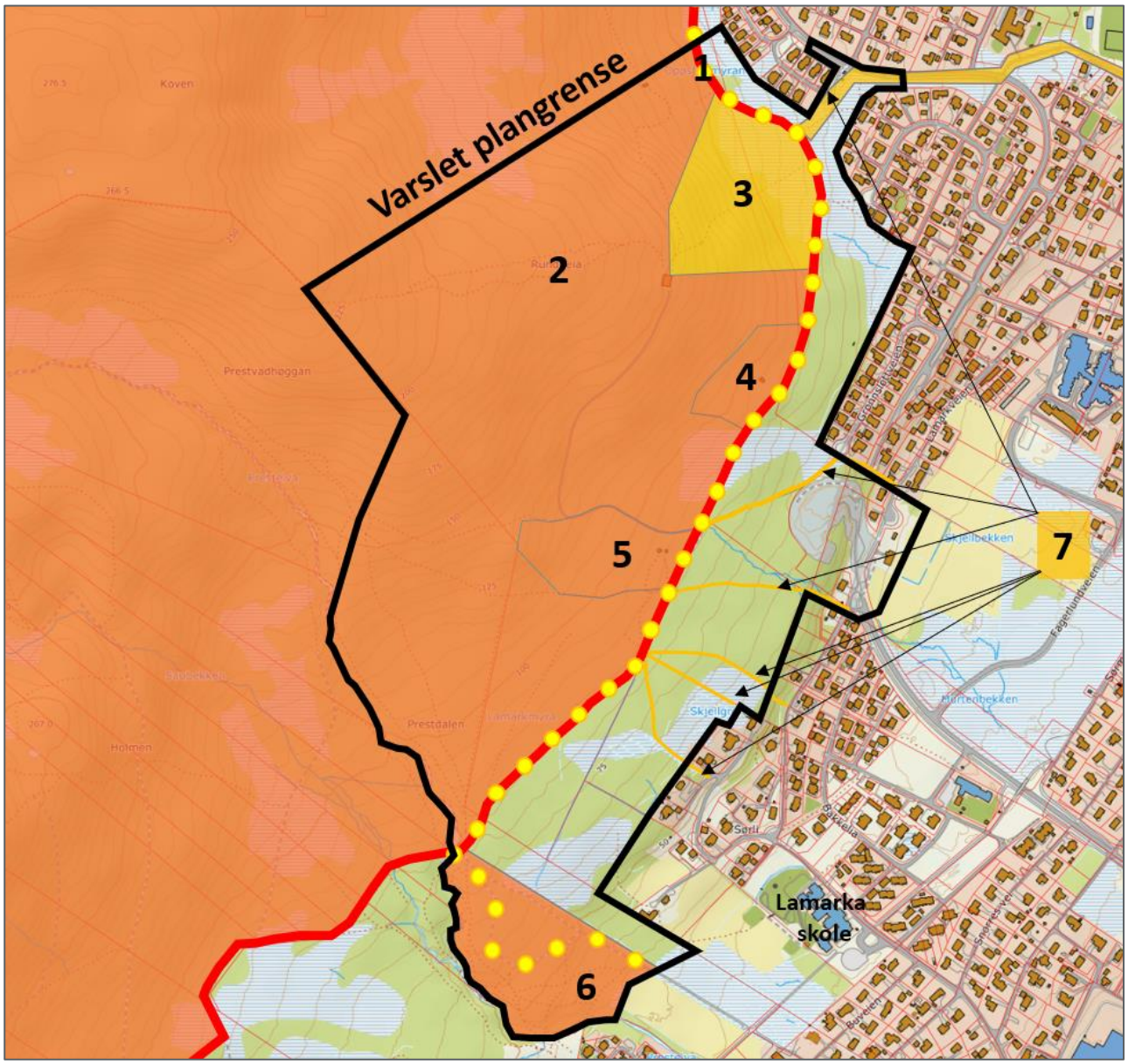
Ubetydelig **Noe verdi** **Middels verdi** **Stor verdi** **Svært stor verdi**

3.3 Oppsummering – verdi

I *tabell 3-1* er verdiene for delområdene i planområdet og influensområdet oppsummert. Kriteriene i *tabell 2-4* ligger til grunn for vurderingene.

***Tabell 3-1**. Oppsummering av verdier for delområdene, fagtema friluftsliv.*

Delområde	Beskrivelse	Verdi
1. Lysløypa	Annet friluftsområde. Tur- og skiløypetrasé med belysning.	Stor
2. Sortlandsmarka	Marka. Bynært turområde, med løyper og stier.	Stor
3. Rundheia hoppbakke	Leke- og rekreasjonsområde. Ski- og akebakke.	Middels
4. Huldrebo	Leke- og rekreasjonsområde. Gapahuk.	Stor
5. Månetoppen	Leke- og rekreasjonsområde. Naturlekeområde.	Stor
6. Skjellbakken	Leke- og rekreasjonsområde. Ski- og akebakke.	Stor
7. Skolekvartalet – lysløypa m.m.	Blå-/grønn struktur. Traktorvei, stier og tråkk.	Middels

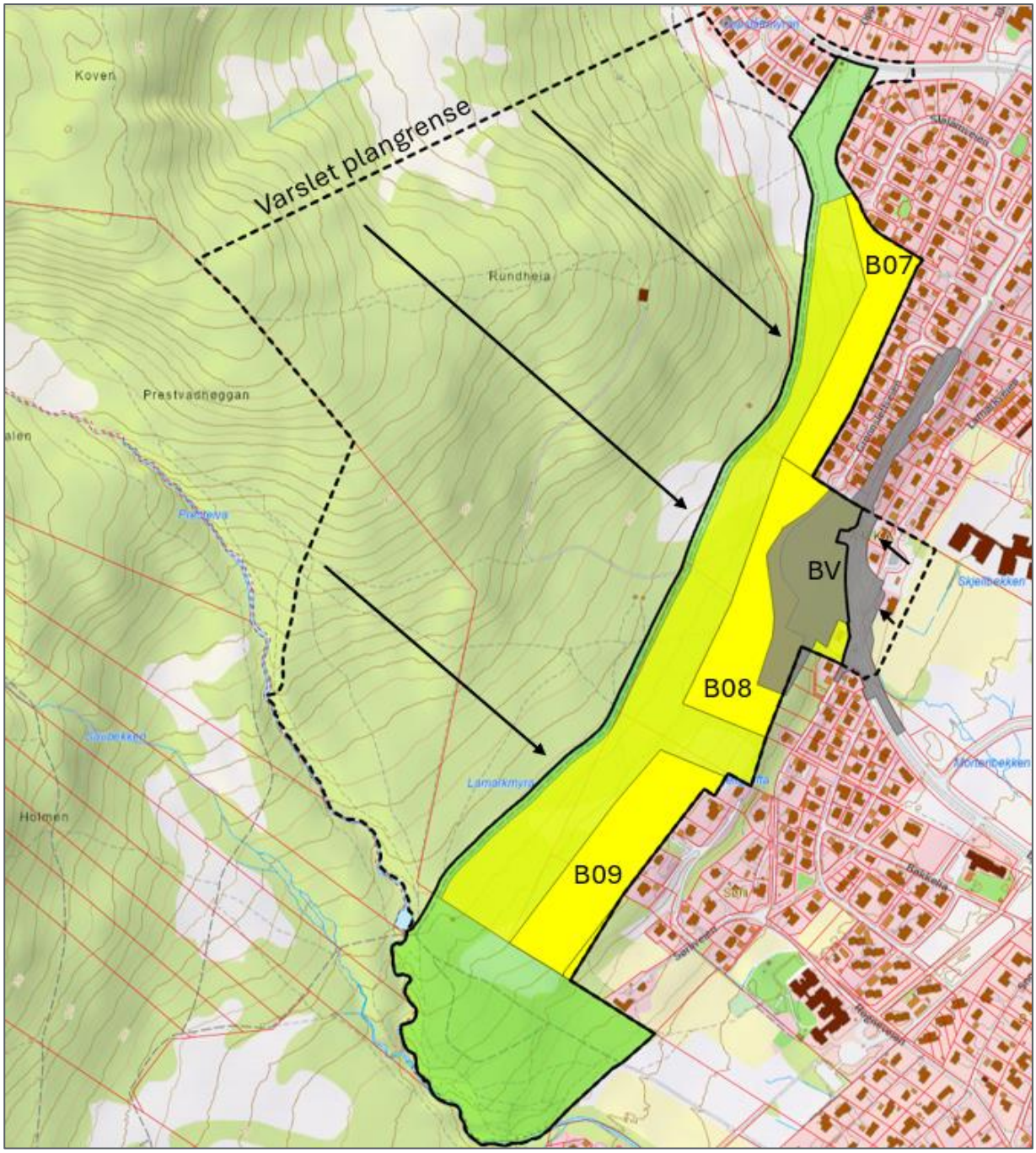
***Figur 3-33**. Verdikart for fagtema friluftsliv.*

4 Vurdering av påvirkning og konsekvens

4.1 Generelt

Varslet plangrense lå til grunn for befaring og utredningsområdet.

Endelig plangrense, som innebærer et betydelig redusert planområde ligger til grunn for vurdering av påvirkning og konsekvens. Se også kapittel 6 hvor skadereduserende tiltak er beskrevet. Arealbeslag av viktige friluftslivsområder er unngått ved å redusere planområdet.

***Figur 4-1**. Underveis i planarbeidet er planområdet redusert fra 802 dekar ved planvarsel, til 255 dekar. Kun areal nedenfor lysløypa reguleres til boligformål. Dette er en utvidelse av B07, B08 og B09 som er avsatt i kommunedelplan Byplan – Sortland. I tillegg er reguleringsplanen for sammenbindingen Bjørklundveien – Vesterveien (BV) markert i kartet. Lysløypa er beholdt ovenfor nytt boligformål. Friområde er beholdt i sør og turdrag er sikret i nord.*

4.2 Vurdering av påvirkning og konsekvens (alternativ 0)

Påvirkning og konsekvens ved 0-alternativet er ikke oppgitt spesifikt under hvert enkelt delområde, slik som for alternativ 2. Dette fordi 0-alternativet med dagens situasjon vurderes til å ha ingen konsekvenser for friluftsliv og rekreasjon. Utbygging av arealene innenfor reguleringsplanen for sammenbindingen *Bjørklundveien/Vesterveien* påvirker ikke friluftslivsområder. Det samme gjelder adkomsten til utmarka.

I *tabell 4-1* er verdier, påvirkning og konsekvens for de ulike delområdene (0-alternativet) oppsummert.

Tabell 4-1. *Oppsummering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdene (alternativ 0).*

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
1. Lysløypa	Stor	Ubetydelig endring	0
2. Sortlandsmarka	Stor	Ubetydelig endring	0
3. Rundheia hoppbakke	Middels	Ubetydelig endring	0
4. Huldrebo	Stor	Ubetydelig endring	0
5. Månetoppen	Stor	Ubetydelig endring	0
6. Skjellbakken	Stor	Ubetydelig endring	0
7. Skolekvartalet – lysløypa m.m.	Middels	Ubetydelig endring	0

4.3 Vurdering av påvirkning og konsekvens (alternativ 1)

Påvirkning og konsekvens ved alternativ 1 er ikke oppgitt spesifikt under hvert enkelt delområde, slik som for alternativ 2. Dette fordi alternativ 1 vurderes til å ha ingen/få konsekvenser for friluftsliv og rekreasjon.

LNF-areal utgjør en buffer mellom lysløypa og utmarka, og arealer avsatt til ny boligbebyggelse (B07, B08 og B09) i kommunedelplanen. En unngår dermed i stor grad påvirkningen som tiltaket i alternativ 2 medfører. Unntakene er:

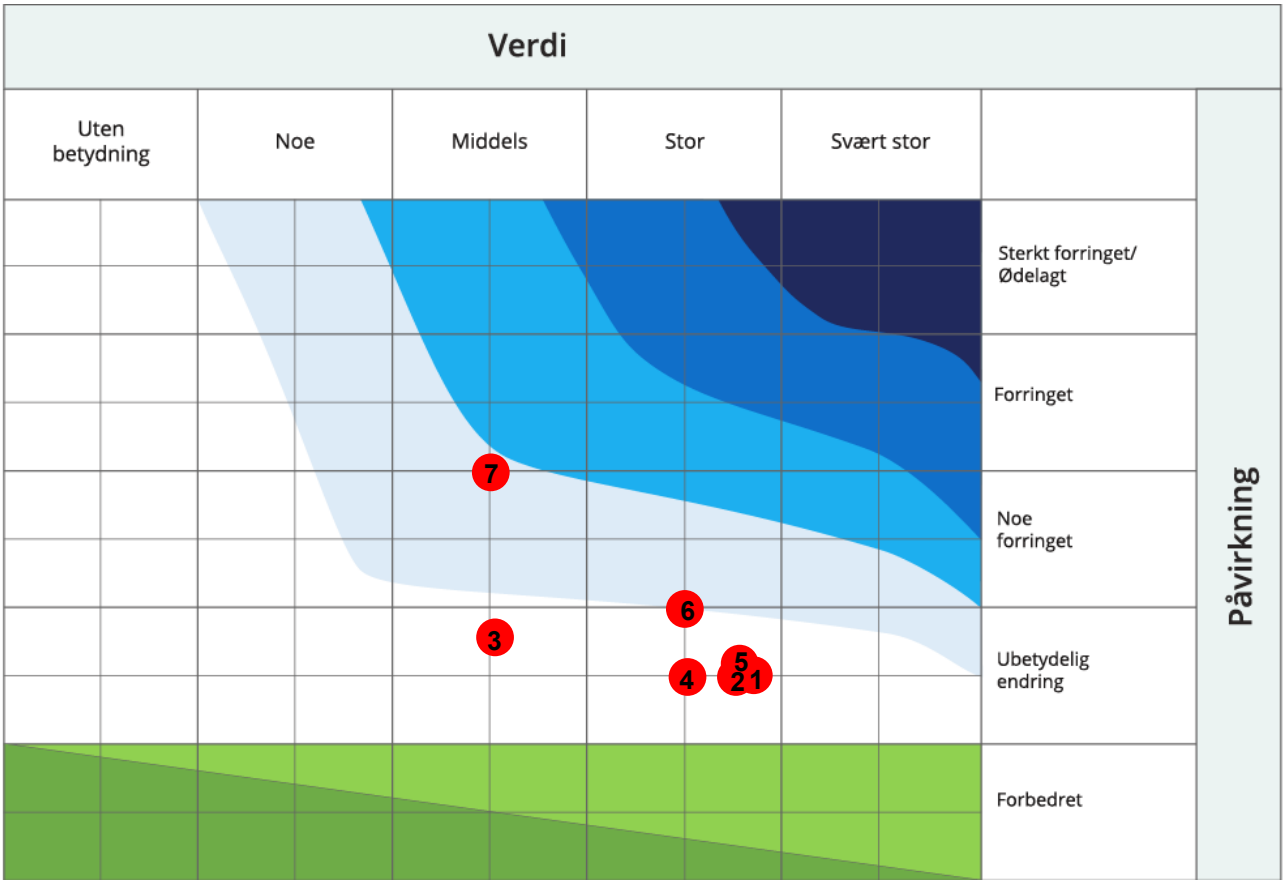
- Skjellbakken (delområde 6) vil få ny tilgrensende boligbebyggelse i nordøst, også i alternativ 1.
- Grønnkorridoren Skolekvartalet – lysløypa ivaretas, men øvrige stier, tråkk og taktorvvei (delområde 7) faller innenfor arealer avsatt til ny boligbebyggelse. Konsekvensgraden vurderes som noe lavere, enn for alternativ 2, da bare «halve lengden» blir nedbygd i alternativ 1.

Se nærmere redegjørelse for påvirkning og konsekvenser av alternativ 2 i kapittel 4.4 og kapittel 4.5.

I *tabell 4-2* er verdier, påvirkning og konsekvens for de ulike delområdene (alternativet 1) oppsummert og konsekvensene for alle delområdene er samlet i en konsekvensvifte i *figur 4-2*.

Tabell 4-2. *Oppsummering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdene (alternativ 1).*

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
1. Lysløypa	Stor	Ubetydelig endring	0
2. Sortlandsmarka	Stor	Ubetydelig endring	0
3. Rundheia hoppbakke	Middels	Ubetydelig endring	0
4. Huldrebo	Stor	Ubetydelig endring	0
5. Månetoppen	Stor	Ubetydelig endring	0
6. Skjellbakken	Stor	Ubetydelig endring / noe forringet	0/-1
7. Skolekvartalet – lysløypa m.m.	Middels	Noe forringet	-1

***Figur 4-2**. Konsekvensvifta. Konsekvensen for et delområdene framkommer ved å sammenstille verdien med påvirkningen som tiltaket vil medføre (Veileder M-1941). Konsekvensene for hvert enkelt delområde er illustrert med rød sirkel med tilhørende delområde-nummer, for alternativ 0.*

4.4 Vurdering av påvirkning og konsekvens (alternativ 2)

Delområde 1: Lysløypa

Påvirkning

Lysløypa ligger høyere i terrenget enn planlagte tiltak. Den ivaretas og påvirkes ikke direkte av tiltaket. For eksempel medfører ikke tiltaket arealbeslag i delområdet.

Starten på lysløypa i sør gjennom Skjellbakken (delområde 6) videreføres og grønnkorridoren Skolekvartalet – lysløypa m.m. (delområde 7) ivaretas i planforslaget. Dette vurderes som de viktigste adkomsttraséene, spesielt om vinteren. Tiltaket medfører at stier, tråkk og traktorvei (se delområde 7) mellom eksisterende boligområder og lysløypa forsvinner. Disse er i hovedsak brukt på sommeren. Det planlegges for grønnkorridorer og/eller veier gjennom planområdet (*figur 1-6*), så totalt sett vil tilgjengeligheten til lysløypa opprettholdes.

Attraktiviteten og opplevelsen av en skjermet lysløype blir redusert. Dette da ny boligbebyggelse kommer nært lysløypa. Dette vil påvirke både det visuelle bildet (se nærmere beskrivelse i Konsekvensutredning – Landskap) og kunne medføre mer støy og forstyrrelser fra boligfelt til lysløypa på strekningen i planområdet. Samtidig ligger lysløypa allerede bynært og ikke i et urørt naturområde, samt er mye brukt – attraktiviteten vurderes derfor til å bli noe forringet.

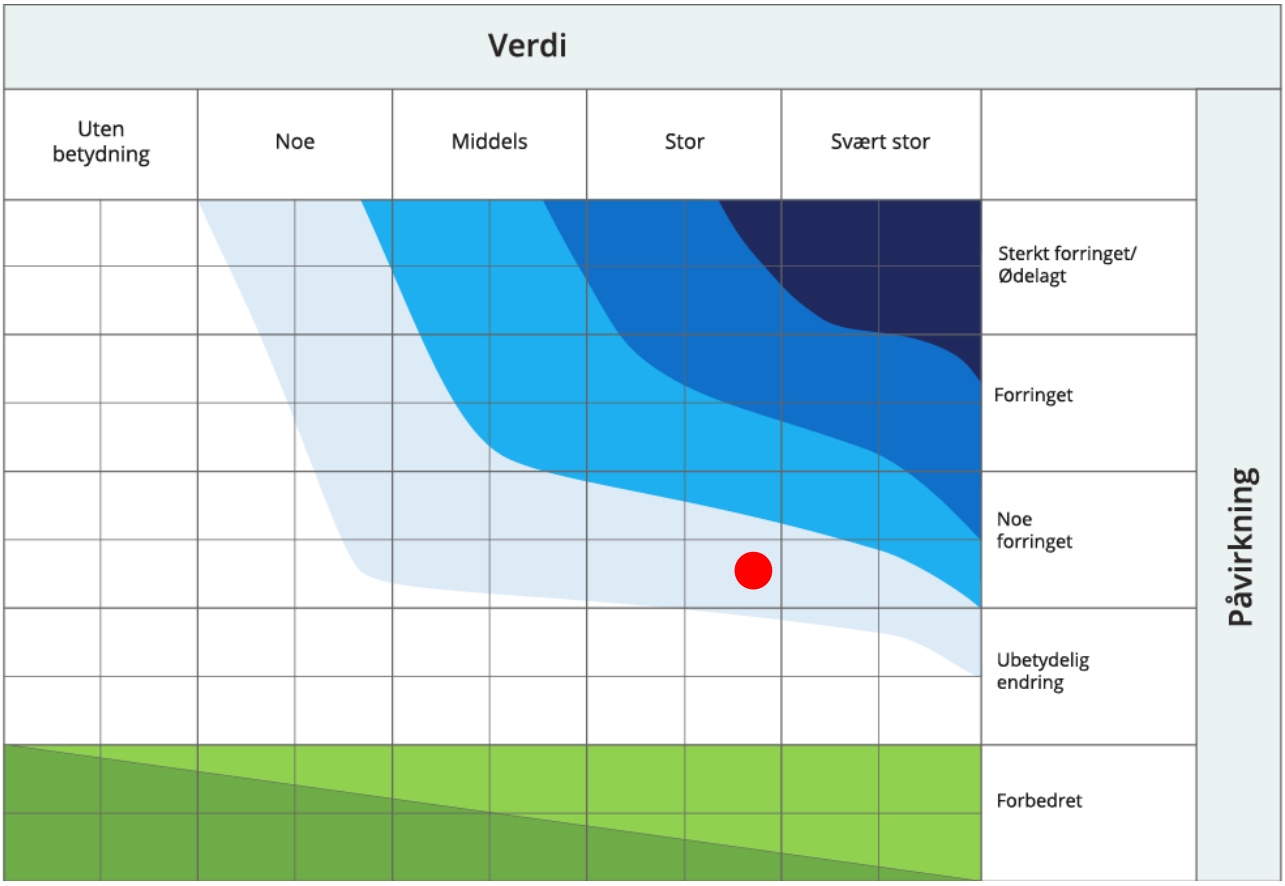
Planen eller tiltakets påvirkning	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Endring i attraktivitet	Området blir utvidet og/eller får positive fysiske/visuelle endringer.	Ingen eller liten reduksjon i attraktivitet.	Redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy, eller annen forurensning.	Svært redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkinger, støy eller annen forurensning.	Områder mister sin attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy eller annen forurensning.
Arealbeslag	Ingen reduksjon i areal.	Ingen eller liten reduksjon i areal.	Arealbeslag eller fysiske endringer som reduserer området.	Arealbeslag eller en fysisk endring som i stor grad reduserer området.	Friluftsområdet bygges ned og forsvinner.
Tilgjengelighet	Bedre tilgjengelighet: bedre atkomst og/eller eksisterende barrierer/stengsler blir fjernet.	Ingen lite redusert tilgjengelighet.	Noe redusert tilgjengelighet: vanskeligere adkomst til området, stengsler og/eller barrierer.	Svært redusert tilgjengelighet: flere adkomstmuligheter til området blir fjernet. Flere barrierer og/eller stengsler etablerers i eller ved området.	Området blir utilgjengelig. Barrierer, stengsler i eller ved området gjør området utilgjengelig for bruk. Adkomstmuligheter fjernes.
Forurensning	Redusert forurensning (støy, støv, avrenning).	Ingen eller liten økning i forurensning (støy, støv, avrenning).	Noe økt forurensning (støy, støv, avrenning).	Økt forurensning (støy, støv, avrenning).	Vesentlig økt forurensning (støy, støv, avrenning).
Funksjon	Funksjon opprettholdes og underbygges.	Funksjon uendret.	Funksjon endres noe.	Redusert funksjon.	Dagens funksjon forsvinner.

Samlet påvirkning

Konsekvens

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
1. Lysløypa	Stor	Noe forringet	-1

Delområde 2: Sortlandsmarka

Påvirkning

Sortlandsmarka ligger utenfor utmarksgjerdet og høyere i terrenget enn planlagte tiltak, og påvirkes ikke direkte av tiltaket. For eksempel medfører ikke tiltaket arealbeslag i delområdet.

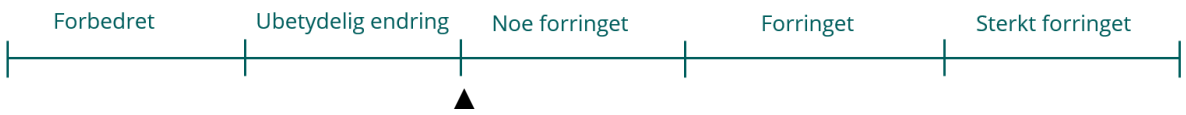
I denne konsekvensutredningen er Sortlandsmarka avgrenset av lysløype og utmarksgjerde mot øst. Dermed vil påvirkning av tilgjengeligheten være den samme som beskrevet for Lysløypa (delområde 1). Oppsummert vurderes tilgjengeligheten til Sortlandsmarka som opprettholdt.

Attraktiviteten og opplevelsen av et skjermet marka-område blir redusert i nedre del av Sortlandsmarka. I utredningsområdet utgjør marka ett delområde, hvor arealer spesielt brukt til lek- og rekreasjon samt lysløypa i nedre del av marka er skilt ut som egne delområder (1, 3, 4 og 5). Se beskrivelse under hvert enkelt delområde for nærmere redegjørelse for påvirkning av den lavereliggende delen av Sortlandsmarka.

Høyere opp i marka vil tiltaket ikke medføre noen endringer på attraktiviteten. Sortland by er allerede synlig fra for eksempel Telenormasta på Rundheia, heiene og åsryggene vest for planområdet. Lydmiljøet i marka varierer med hvor en befinner seg, relativt til eksisterende bebyggelse og aktivitet på Sortland.

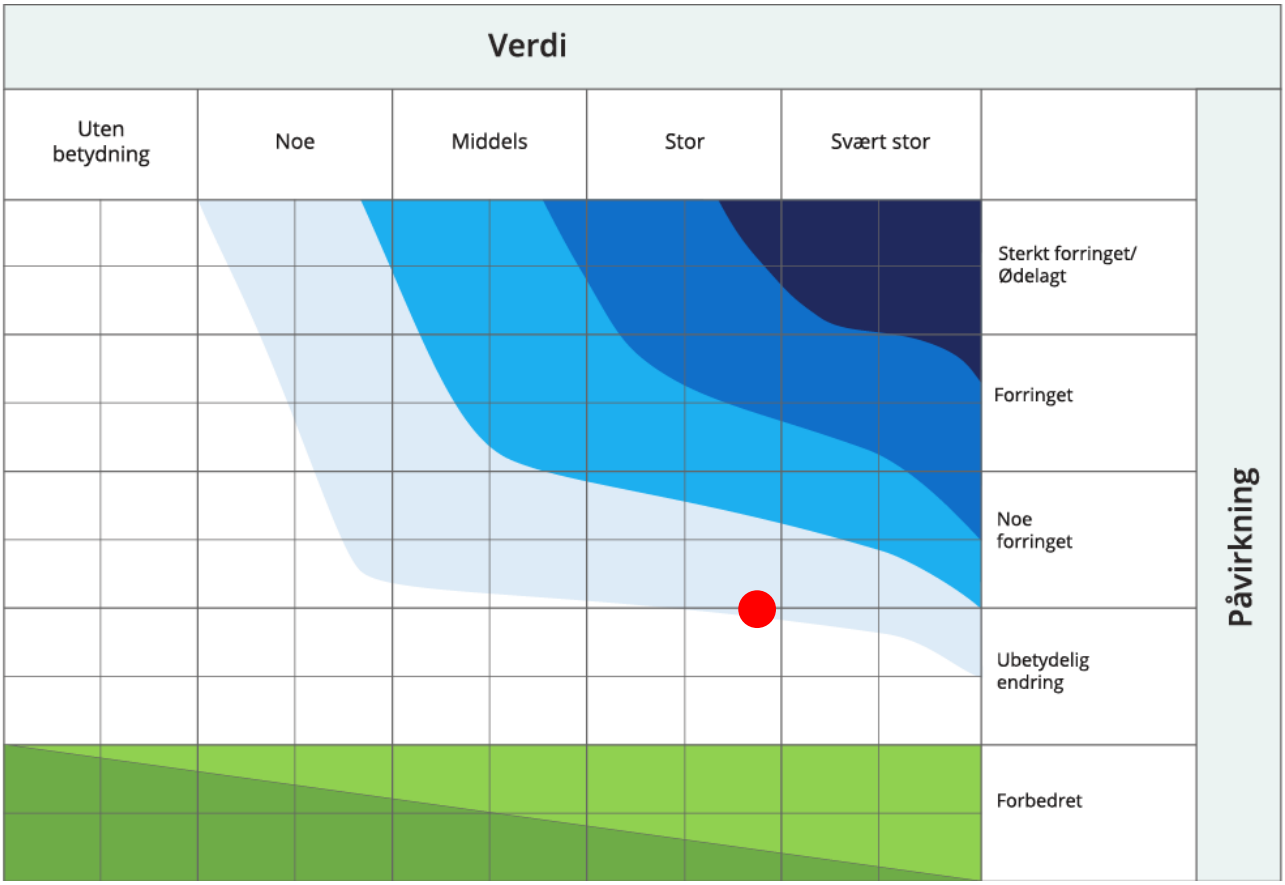
Planen eller tiltakets påvirkning	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Endring i attraktivitet	Området blir utvidet og/eller får positive fysiske/visuelle endringer.	Ingen eller liten reduksjon i attraktivitet.	Redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy, eller annen forurensning.	Svært redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkinger, støy eller annen forurensning.	Områder mister sin attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy eller annen forurensning.
Arealbeslag	Ingen reduksjon i areal.	Ingen eller liten reduksjon i areal.	Arealbeslag eller fysiske endringer som reduserer området.	Arealbeslag eller en fysisk endring som i stor grad reduserer området.	Friluftsområdet bygges ned og forsvinner.
Tilgjengelighet	Bedre tilgjengelighet: bedre atkomst og/eller eksisterende barrierer/stengsler blir fjernet.	Ingen lite redusert tilgjengelighet.	Noe redusert tilgjengelighet: vanskeligere adkomst til området, stengsler og/eller barrierer.	Svært redusert tilgjengelighet: flere adkomstmuligheter til området blir fjernet. Flere barrierer og/eller stengsler etablerers i eller ved området.	Området blir utilgjengelig. Barrierer, stengsler i eller ved området gjør området utilgjengelig for bruk. Adkomstmuligheter fjernes.
Forurensning	Redusert forurensning (støy, støv, avrenning).	Ingen eller liten økning i forurensning (støy, støv, avrenning).	Noe økt forurensning (støy, støv, avrenning).	Økt forurensning (støy, støv, avrenning).	Vesentlig økt forurensning (støy, støv, avrenning).
Funksjon	Funksjon opprettholdes og underbygges.	Funksjon uendret.	Funksjon endres noe.	Redusert funksjon.	Dagens funksjon forsvinner.

Samlet påvirkning

Konsekvens

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
2. Sortlandsmarka	Stor	Ubetydelig endring / noe forringet	0/-1

Delområde 3: Rundheia hoppbakke

Påvirkning

Rundheia hoppbakke ligger utenfor utmarksgjerdet, høyere i terrenget og i stor grad nordvest for planlagte tiltak, og påvirkes ikke direkte av tiltaket. For eksempel medfører ikke tiltaket arealbeslag i delområdet.

Grønnkorridoren Skolekvartalet – lysløypa m.m. (delområde 7) ivaretas i planforslaget. Dette utgjør en direkte adkomst til delområdet fra nærliggende boligbebyggelse. Videre påvirker ikke tiltaket lysløypa, slik den ligger forbi delområdet i dag. Tilgjengeligheten til Rundheia hoppbakke opprettholdes.

Attraktiviteten og opplevelsen av delområdet vurderes som uendret. Eksisterende boligområdet ligger allerede nært hoppbakken, og tiltaket planlegges sørvest for delområdet.

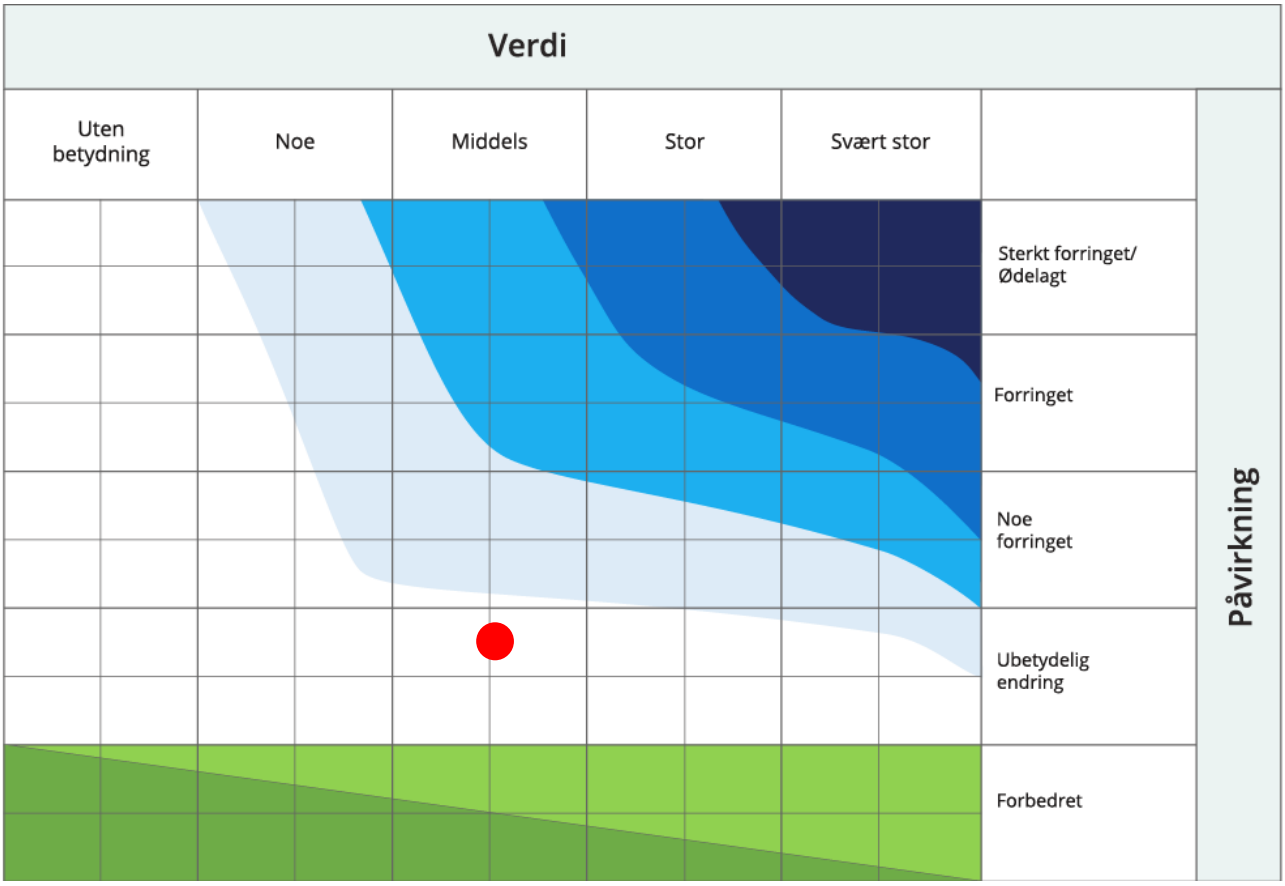
Planen eller tiltakets påvirkning	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Endring i attraktivitet	Området blir utvidet og/eller får positive fysiske/visuelle endringer.	Ingen eller liten reduksjon i attraktivitet.	Redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy, eller annen forurensning.	Svært redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkinger, støy eller annen forurensning.	Områder mister sin attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy eller annen forurensning.
Arealbeslag	Ingen reduksjon i areal.	Ingen eller liten reduksjon i areal.	Arealbeslag eller fysiske endringer som reduserer området.	Arealbeslag eller en fysisk endring som i stor grad reduserer området.	Friluftsområdet bygges ned og forsvinner.
Tilgjengelighet	Bedre tilgjengelighet: bedre atkomst og/eller eksisterende barrierer/stengsler blir fjernet.	Ingen lite redusert tilgjengelighet.	Noe redusert tilgjengelighet: vanskeligere adkomst til området, stengsler og/eller barrierer.	Svært redusert tilgjengelighet: flere adkomstmuligheter til området blir fjernet. Flere barrierer og/eller stengsler etablerers i eller ved området.	Området blir utilgjengelig. Barrierer, stengsler i eller ved området gjør området utilgjengelig for bruk. Adkomstmuligheter fjernes.
Forurensning	Redusert forurensning (støy, støv, avrenning).	Ingen eller liten økning i forurensning (støy, støv, avrenning).	Noe økt forurensning (støy, støv, avrenning).	Økt forurensning (støy, støv, avrenning).	Vesentlig økt forurensning (støy, støv, avrenning).
Funksjon	Funksjon opprettholdes og underbygges.	Funksjon uendret.	Funksjon endres noe.	Redusert funksjon.	Dagens funksjon forsvinner.

Samlet påvirkning

Konsekvens

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
3. Rundheia hoppbakke	Middels	Ubetydelig endring	0

Delområde 4: Huldrebo

Påvirkning

Huldrebo ligger utenfor utmarksgjerdet langs lysløypa, og påvirkes ikke direkte av tiltaket. For eksempel medfører ikke tiltaket arealbeslag i delområdet.

Skolekvartalet – lysløypa m.m. (delområde 7), nord for Huldrebo ivaretas i planforslaget. Tiltaket medfører at stier, tråkk og traktorvei (se delområde 7) mellom eksisterende boligområder og lysløypa forsvinner. Disse er i hovedsak brukt på sommeren. Det planlegges for grønnkorridorer og/eller veier gjennom planområdet (*figur 1-6*), så totalt sett vil tilgjengeligheten til lysløypa og Huldrebo opprettholdes.

Attraktiviteten og opplevelsen av en skjermet gapahuk blir redusert. Dette da ny boligbebyggelse kommer nært lysløypa og Huldrebo. Tiltaket vil påvirke både det visuelle bildet (se nærmere beskrivelse i Konsekvensutredning – Landskap) og kunne medføre mer støy og forstyrrelser fra boligfelt til Huldrebo. Samtidig ligger Huldrebo allerede bynært og ikke i et urørt naturområde, samt langs lysløypa som er mye brukt – attraktiviteten vurderes derfor til å bli noe forringet.

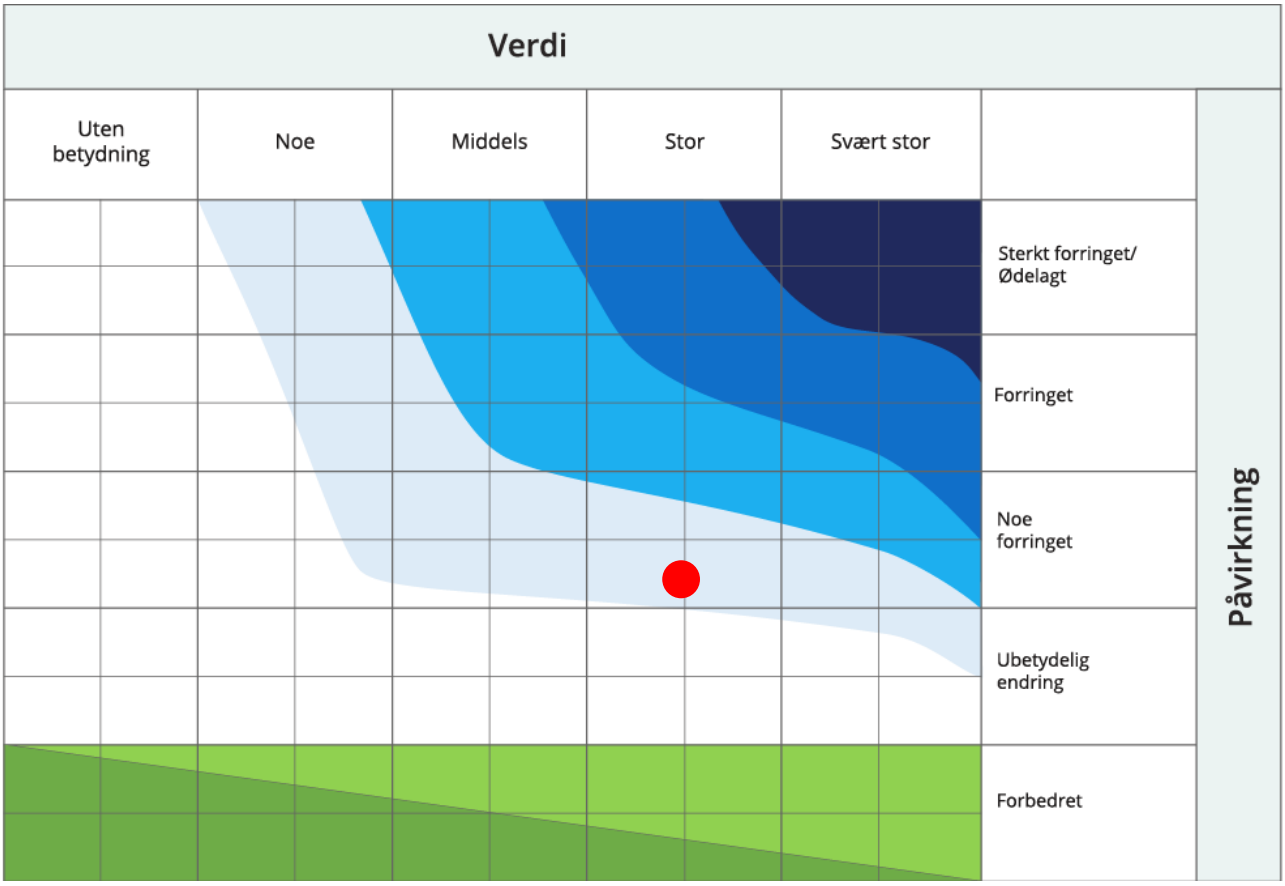
Planen eller tiltakets påvirkning	**Forbedret**	**Ubetydelig endring**	**Noe forringet**	**Forringet**	**Sterkt forringet**
Endring i attraktivitet	Området blir utvidet og/eller får positive fysiske/visuelle endringer.	Ingen eller liten reduksjon i attraktivitet.	Redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy, eller annen forurensning.	Svært redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkinger, støy eller annen forurensning.	Områder mister sin attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy eller annen forurensning.
Arealbeslag	Ingen reduksjon i areal.	Ingen eller liten reduksjon i areal.	Arealbeslag eller fysiske endringer som reduserer området.	Arealbeslag eller en fysisk endring som i stor grad reduserer området.	Friluftsområdet bygges ned og forsvinner.
Tilgjengelighet	Bedre tilgjengelighet: bedre atkomst og/eller eksisterende barrierer/stengsler blir fjernet.	Ingen lite redusert tilgjengelighet.	Noe redusert tilgjengelighet: vanskeligere adkomst til området, stengsler og/eller barrierer.	Svært redusert tilgjengelighet: flere adkomstmuligheter til området blir fjernet. Flere barrierer og/eller stengsler etablerers i eller ved området.	Området blir utilgjengelig. Barrierer, stengsler i eller ved området gjør området utilgjengelig for bruk. Adkomstmuligheter fjernes.
Forurensning	Redusert forurensning (støy, støv, avrenning).	Ingen eller liten økning i forurensning (støy, støv, avrenning).	Noe økt forurensning (støy, støv, avrenning).	Økt forurensning (støy, støv, avrenning).	Vesentlig økt forurensning (støy, støv, avrenning).
Funksjon	Funksjon opprettholdes og underbygges.	Funksjon uendret.	Funksjon endres noe.	Redusert funksjon.	Dagens funksjon forsvinner.

Samlet påvirkning

Konsekvens

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
4. Huldrebo	Stor	Noe forringet	-1

Delområde 5: Månetoppen

Påvirkning

Månetoppen ligger utenfor utmarksgjerdet langs lysløypa, og påvirkes ikke direkte av tiltaket. For eksempel medfører ikke tiltaket arealbeslag i delområdet.

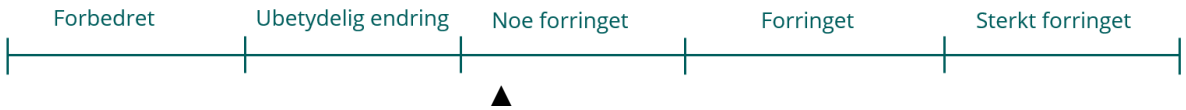
Tiltaket medfører at stier, tråkk og traktorvei (se delområde 7) mellom eksisterende boligområder og Månetoppen forsvinner. Disse er i hovedsak brukt på sommeren. Det planlegges for grønnkorridorer og/eller veier gjennom planområdet (*figur 1-6*), så totalt sett vil tilgjengeligheten til lysløypa og Månetoppen opprettholdes.

Attraktiviteten og opplevelsen av et skjermet naturlekeområde blir redusert. Dette da ny boligbebyggelse kommer nært lysløypa og Månetoppen. Tiltaket vil påvirke både det visuelle bildet (se nærmere beskrivelse i Konsekvensutredning – Landskap) og kunne medføre mer støy og forstyrrelser fra boligfelt til Månetoppen. Samtidig ligger Månetoppen allerede bynært og ikke i et urørt naturområde, samt langs lysløypa som er mye brukt – attraktiviteten vurderes derfor til å bli noe forringet.

Samtidig planlegges ny lekeplass innenfor planområdet nært Månetoppen. For barn vil dette kunne oppleves som positivt – at de kan besøke både lekeplass og Månetoppen samtidig.

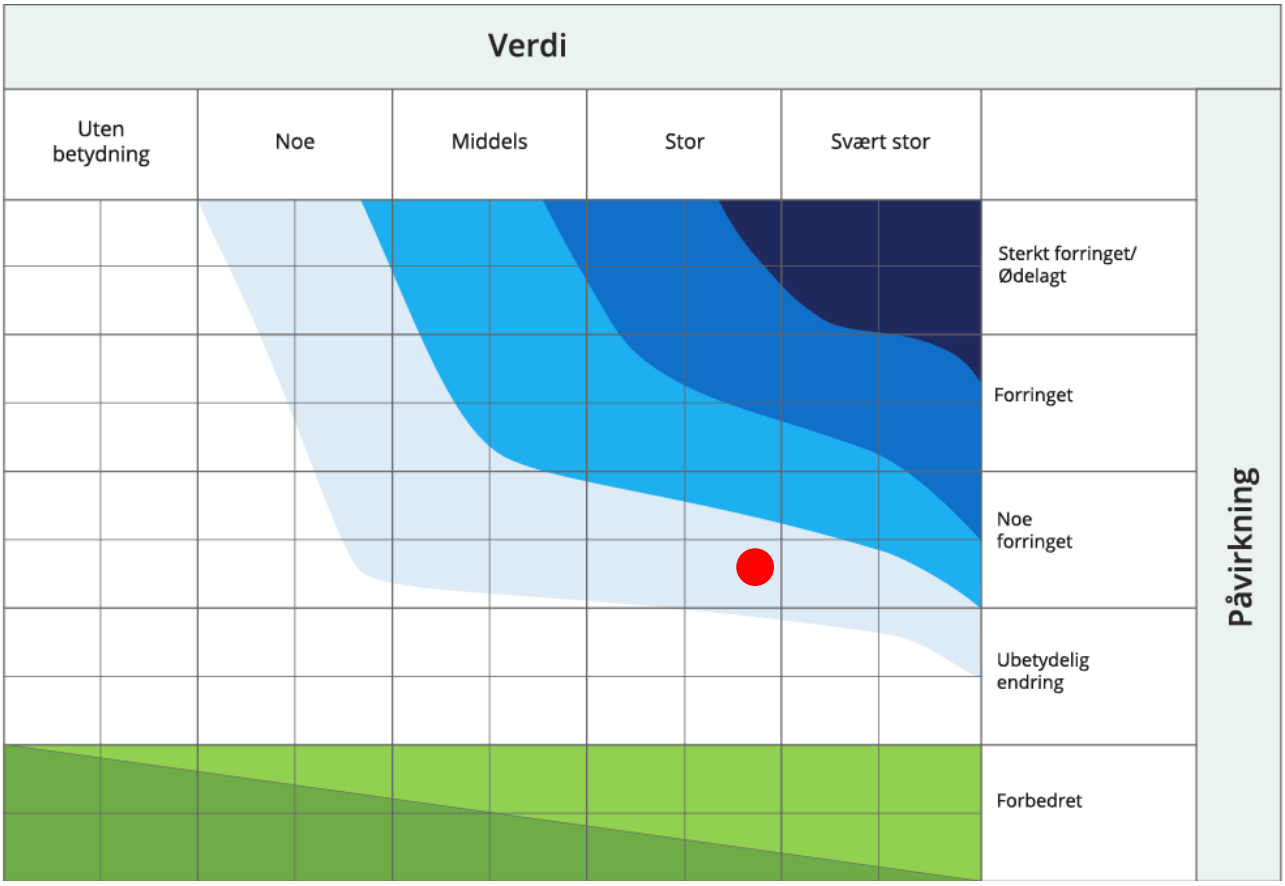
Planen eller tiltakets påvirkning	**Forbedret**	**Ubetydelig endring**	**Noe forringet**	**Forringet**	**Sterkt forringet**
Endring i attraktivitet	Området blir utvidet og/eller får positive fysiske/visuelle endringer.	Ingen eller liten reduksjon i attraktivitet.	Redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy, eller annen forurensning.	Svært redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkinger, støy eller annen forurensning.	Områder mister sin attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy eller annen forurensning.
Arealbeslag	Ingen reduksjon i areal.	Ingen eller liten reduksjon i areal.	Arealbeslag eller fysiske endringer som reduserer området.	Arealbeslag eller en fysisk endring som i stor grad reduserer området.	Friluftsområdet bygges ned og forsvinner.
Tilgjengelighet	Bedre tilgjengelighet: bedre atkomst og/eller eksisterende barrierer/stengsler blir fjernet.	Ingen lite redusert tilgjengelighet.	Noe redusert tilgjengelighet: vanskeligere adkomst til området, stengsler og/eller barrierer.	Svært redusert tilgjengelighet: flere adkomstmuligheter til området blir fjernet. Flere barrierer og/eller stengsler etablerers i eller ved området.	Området blir utilgjengelig. Barrierer, stengsler i eller ved området gjør området utilgjengelig for bruk. Adkomstmuligheter fjernes.
Forurensning	Redusert forurensning (støy, støv, avrenning).	Ingen eller liten økning i forurensning (støy, støv, avrenning).	Noe økt forurensning (støy, støv, avrenning).	Økt forurensning (støy, støv, avrenning).	Vesentlig økt forurensning (støy, støv, avrenning).
Funksjon	Funksjon opprettholdes og underbygges.	Funksjon uendret.	Funksjon endres noe.	Redusert funksjon.	Dagens funksjon forsvinner.

Samlet påvirkning

Konsekvens

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
5. Månetoppen	Stor	Noe forringet	-1

Delområde 6: Skjellbakken

Påvirkning

Skjellbakken ligger sør for selve tiltaket, og påvirkes ikke direkte. For eksempel medfører ikke tiltaket arealbeslag i delområdet og tilgjengeligheten opprettholdes som i dag.

Attraktiviteten og opplevelsen av en relativt skjermet ski- og akebakke blir redusert. Dette da ny boligbebyggelse planlegges inntil delområdet i nordøst. Tiltaket vil påvirke både det visuelle bildet (se nærmere beskrivelse i Konsekvensutredning - Landskap) og kunne medføre mer støy og forstyrrelser fra boligfelt til Skjellbakken. Samtidig ligger Skjellbakken allerede nært boligbebyggelse i sørøst, bynært og ikke i et urørt naturområde. Videre går lysløypa, som er mye brukt, gjennom Skjellbakken – attraktiviteten vurderes derfor til å bli ubetydelig endret til noe forringet.

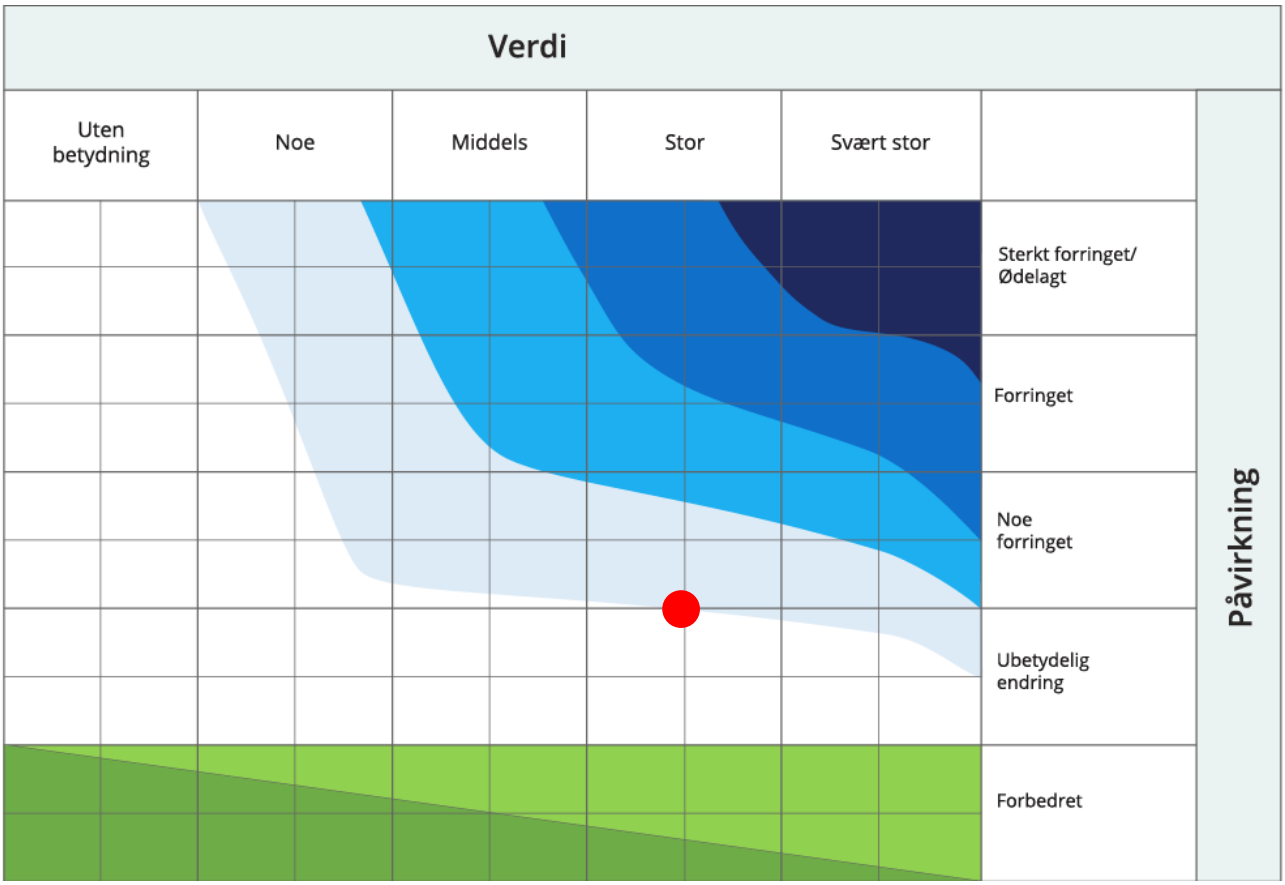
Planen eller tiltakets påvirkning	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Endring i attraktivitet	Området blir utvidet og/eller får positive fysiske/visuelle endringer.	Ingen eller liten reduksjon i attraktivitet.	Redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy, eller annen forurensning.	Svært redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkinger, støy eller annen forurensning.	Områder mister sin attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy eller annen forurensning.
Arealbeslag	Ingen reduksjon i areal.	Ingen eller liten reduksjon i areal.	Arealbeslag eller fysiske endringer som reduserer området.	Arealbeslag eller en fysisk endring som i stor grad reduserer området.	Friluftsområdet bygges ned og forsvinner.
Tilgjengelighet	Bedre tilgjengelighet: bedre atkomst og/eller eksisterende barrierer/stengsler blir fjernet.	Ingen lite redusert tilgjengelighet.	Noe redusert tilgjengelighet: vanskeligere adkomst til området, stengsler og/eller barrierer.	Svært redusert tilgjengelighet: flere adkomstmuligheter til området blir fjernet. Flere barrierer og/eller stengsler etablerers i eller ved området.	Området blir utilgjengelig. Barrierer, stengsler i eller ved området gjør området utilgjengelig for bruk. Adkomstmuligheter fjernes.
Forurensning	Redusert forurensning (støy, støv, avrenning).	Ingen eller liten økning i forurensning (støy, støv, avrenning).	Noe økt forurensning (støy, støv, avrenning).	Økt forurensning (støy, støv, avrenning).	Vesentlig økt forurensning (støy, støv, avrenning).
Funksjon	Funksjon opprettholdes og underbygges.	Funksjon uendret.	Funksjon endres noe.	Redusert funksjon.	Dagens funksjon forsvinner.

Samlet påvirkning

Konsekvens

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
6. Skjellbakken	Stor	Ubetydelig endring / noe forringet	0/-1

Delområde 7: Skolekvartalet – lysløypa m.m.

Påvirkning

Påvirkningen fra tiltaket på delområdet er to-delt:

1. Grønnkorridoren Skolekvartalet – lysløypa m.m. ivaretas i planforslaget, og blir ikke påvirket av tiltaket.
2. Tiltaket medfører at stier, tråkk og traktorvei mellom eksisterende boligområder og lysløypa forsvinner i sin nåværende form. Disse er i hovedsak brukt på sommeren.

Samtidig som dagens traséer fjernes, planlegges det for grønnkorridorer og/eller veier gjennom planområdet (*figur 1-6*). Dermed vil funksjonen som adkomst til lysløypa og Sortlandsmarka opprettholdes gjennom alternativer traséer. Eksisterende stier og tråkk gjennom planområdet er ikke tilrettelagt ut over overganger/porter i utmarksgjerdet. De ligger til dels gjennom bratt terreng og er mange steder smale. Nye veier gjennom planområdet kan dermed bedre tilgjengelighet (og således funksjon) som adkomst til lysløypa, dersom disse gis en god utforming.

Endring i attraktivitet er satt til forringet for stier og tråkk som forsvinner i sin nåværende form – der de ligger gjennom ubebygd terreng. For eksempel forsvinner «våt rute» og «skummel rute» til Månetoppen. Nye traséer blir liggende mellom boligbebyggelse. Samtidig kan en godt tilrettelagt grønnkorridor tilføre andre/nye elementer som kan bidra til å beholde attraktiviteten. Eksempelvis med muligheter for opplevelser, aktiviteter og lekeplass underveis i traséen.

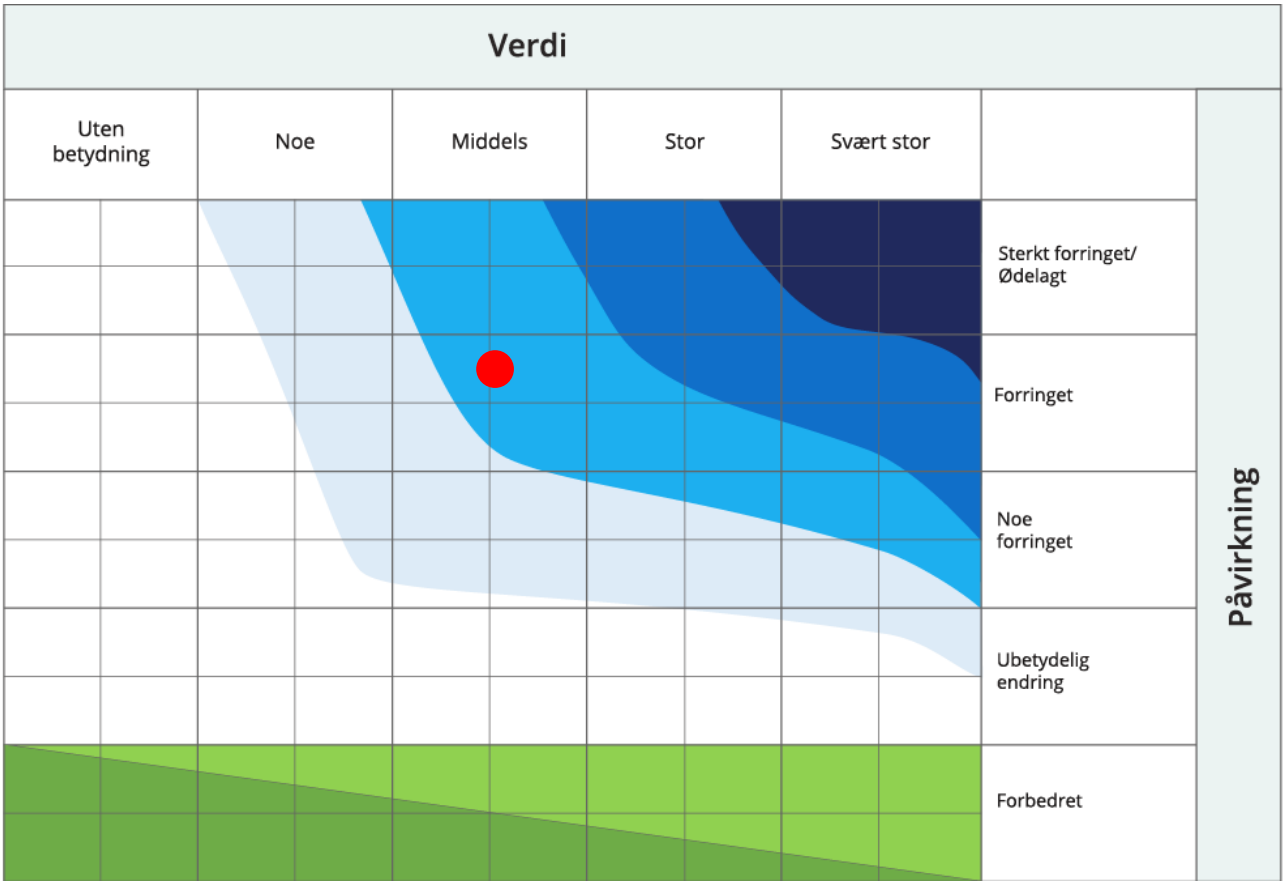
Planen eller tiltakets påvirkning	**Forbedret**	**Ubetydelig endring**	**Noe forringet**	**Forringet**	**Sterkt forringet**
Endring i attraktivitet	Området blir utvidet og/eller får positive fysiske/visuelle endringer.	Ingen eller liten reduksjon i attraktivitet.	Redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy, eller annen forurensning.	Svært redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkinger, støy eller annen forurensning.	Områder mister sin attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy eller annen forurensning.
Arealbeslag	Ingen reduksjon i areal.	Ingen eller liten reduksjon i areal.	Arealbeslag eller fysiske endringer som reduserer området.	Arealbeslag eller en fysisk endring som i stor grad reduserer området.	Friluftsområdet bygges ned og forsvinner.
Tilgjengelighet	Bedre tilgjengelighet: bedre atkomst og/eller eksisterende barrierer/stengsler blir fjernet.	Ingen lite redusert tilgjengelighet.	Noe redusert tilgjengelighet: vanskeligere adkomst til området, stengsler og/eller barrierer.	Svært redusert tilgjengelighet: flere adkomstmuligheter til området blir fjernet. Flere barrierer og/eller stengsler etablerers i eller ved området.	Området blir utilgjengelig. Barrierer, stengsler i eller ved området gjør området utilgjengelig for bruk. Adkomstmuligheter fjernes.
Forurensning	Redusert forurensning (støy, støv, avrenning).	Ingen eller liten økning i forurensning (støy, støv, avrenning).	Noe økt forurensning (støy, støv, avrenning).	Økt forurensning (støy, støv, avrenning).	Vesentlig økt forurensning (støy, støv, avrenning).
Funksjon	Funksjon opprettholdes og underbygges.	Funksjon uendret.	Funksjon endres noe.	Redusert funksjon.	Dagens funksjon forsvinner.

Samlet påvirkning

Konsekvens

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
7. Skolekvartalet – lysløypa m.m.	Middels	Forringet	-2

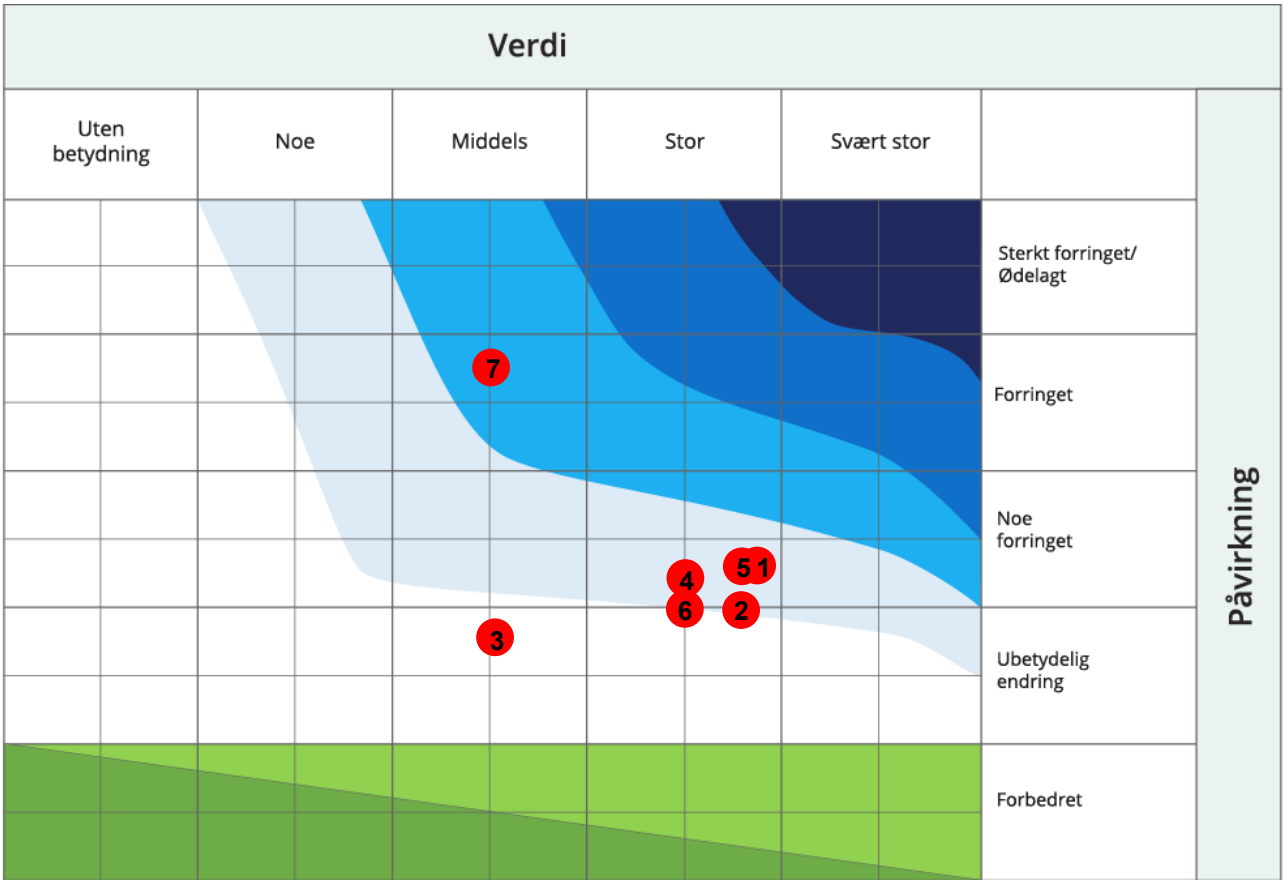

4.5 Oppsummering – påvirkning og konsekvens (alternativ 2)

I *tabell 4-3* er verdier, påvirkning og konsekvens for de ulike delområdene (alternativ 2) oppsummert og konsekvensene for alle delområdene er samlet i en konsekvensvifte i *figur 4-3*.

***Tabell 4-3**. Oppsummering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdene (alternativ 2).*

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
1. Lysløypa	Stor	Noe forringet	-1
2. Sortlandsmarka	Stor	Ubetydelig endring / noe forringet	0/-1
3. Rundheia hoppbakke	Middels	Ubetydelig endring	0
4. Huldrebo	Stor	Noe forringet	-1
5. Månetoppen	Stor	Noe forringet	-1
6. Skjellbakken	Stor	Ubetydelig endring / noe forringet	0/-1
7. Skolekvartalet – lysløypa m.m.	Middels	Forringet	-2

***Figur 4-3**. Konsekvensvifta. Konsekvensen for et delområdene framkommer ved å sammenstille verdien med påvirkningen som tiltaket vil medføre (Veileder M-1941). Konsekvensene for hvert enkelt delområde er illustrert med rød sirkel med tilhørende delområde-nummer, for alternativ 1.*

5 Anleggsfasen

Konsekvensene i anleggsfasen vurderes å være de samme som når tiltaket er ferdigstilt.

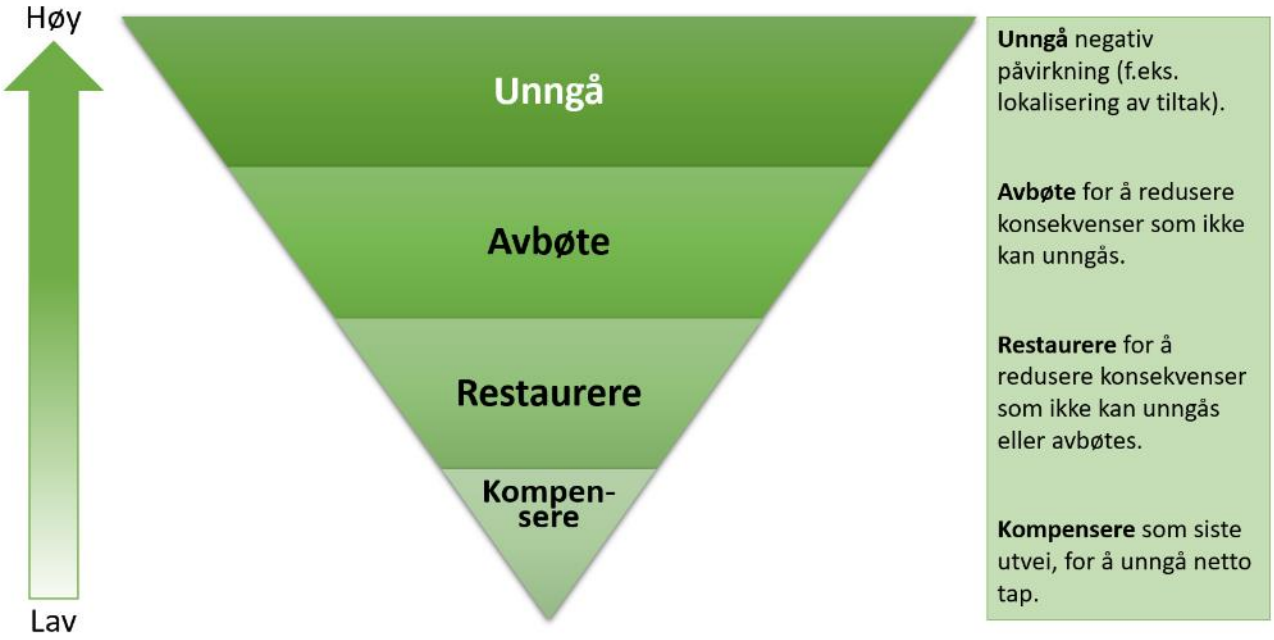
Stier og tråkk, samt traktorvei (delområde 7) vil gå tapt etter hvert som planområdet bygges ut. Samtidig er det sannsynlig at mange av disse traséene vil sperres av på grunn av sikkerhetshensyn allerede når anleggsarbeidet starter opp, og de blir dermed utilgjengelig.

Lysløypa (delområde 1) kan bli delvis stengt, ved etablering av for eksempel strømkabel og ev. vannledning til planområdet. Dette vurderes derimot til å være av kort varighet.

Støy og støv ved etablering av infrastruktur og ny bebyggelse i anleggsfasen, vil kunne ha negativ påvirkning på nærområdet og samtlige delområder.

6 Skadereduserende tiltak

En konsekvensutredning skal beskrive de tiltakene som er planlagt for å unngå, begrense, istandsette og om mulig kompensere vesentlige negative virkninger for miljø og samfunn, både i bygge- og driftsfasen (det vil si ferdig utbygd tiltak).

***Figur 6-1**. Illustrasjon av tiltakshierarkiet som skal sikre at negative konsekvenser først og fremst unngås, deretter avbøtes, restaureres og som siste utvei kompenseres (KMD Meld. St. 14 (2015-2016) Natur for livet).*

Unngå
Gjennom innspill til planvarsel, folkemøte og medvirkning, samt befaringer i området ble det tydelig at Sortlandsmarka er mye brukt til friluftsliv og rekreasjon. Etter befaring og verdivurderinger utført i 2021 for fagtema friluftsliv, ble det besluttet å redusere endelig planområde til nedenfor lysløypa og utmarksgjerde. En unngår dermed nedbygging av alle delområdene med stor verdi for friluftsliv og rekreasjon.

Avbøte
Planlagte tiltak er vurdert til å ha ingen/små konsekvenser for friluftsliv og rekreasjon for 6 av 7 delområder. De negative konsekvensene skyldes at opplevelsen av skjermete områder i utmarka blir redusert. Påvirkningen av ny boligbebyggelse med tilhørende infrastruktur kommer nærmere på delområdene, enn i dagens situasjon. For å begrense og avbøte på de negative konsekvensene for friluftslivet, planlegges følgende tatt inn i reguleringsplanen:

- Det etableres en vegetasjonsskjerm/buffersone med stedegne trær mot. (Bredden på buffersonen vil påvirke effekten.) Sikres i plankart og planbestemmelsene.
- For å minimere den visuelle påvirkningen av tiltaket vil det være viktig med god terrenghåndtering. Sikres i planbestemmelsene.

Restaurere/kompensere
Tiltaket medfører at stier, tråkk og traktorvei (delområde 7) mellom eksisterende boligområder og lysløypa forsvinner i sin nåværende form. Disse er i hovedsak brukt på sommeren. Adkomster til lysløypa og Sortlandsmarka planlegges opprettholdt gjennom alternativer traséer, samt friområde i sør og at turdrag i nord ivaretas.

- Det avsettes areal for grønnkorridorer gjennom planområdet (*figur 1-6*). Sikres i plankart og planbestemmelsene.
- Byggegroper og lignende sikres iht. gjeldende lovverk.

7 Samlet konsekvensvurdering

0-alternativet
Dagens situasjon (0-alternativet) vurderes til å ha ingen konsekvenser for friluftsliv og rekreasjon. Utbygging av arealene innenfor reguleringsplanen for sammenbindingen *Bjørklundveien/Vesterveien* påvirker ikke friluftslivsområder. Det samme gjelder adkomsten til utmarka.

Samlet vurdering er at 0-alternativet medfører ubetydelig konsekvens.

Alternativ 1
Samlet sett vil alternativ 1 ha ingen/få konsekvenser for friluftsliv og rekreasjon. LNF-areal utgjør en buffer mellom lysløypa og utmarka, og arealer avsatt til ny boligbebyggelse (B07, B08 og B09) i kommunedelplan. En unngår dermed i stor grad påvirkningen som tiltaket i alternativ 2 medfører. Unntakene er:

- Skjellbakken (delområde 6) vil få ny tilgrensende boligbebyggelse i nordøst, også i alternativ 1.
- Grønnkorridoren Skolekvartalet – lysløypa ivaretas, men øvrige stier, tråkk og taktorvvei (delområde 7) faller innenfor arealer avsatt til ny boligbebyggelse. Konsekvensgraden vurderes som noe lavere, enn for alternativ 2, da bare «halve lengden» blir nedbygd i alternativ 1.

Samlet vurdering er at alternativ 1 medfører noe negativ konsekvens.

Alternativ 2
Med unntak av delområde 7 blir ingen av delområdene direkte berørt av tiltaket. Samlet sett vurderes Områderegulering Rundheia og Lamarkbakken boligfelt å ha få konsekvenser friluftsliv og rekreasjon.

For delområde 1 – 6 vil påvirkningen følge av ny boligbebyggelse som kommer nærmere på delområdene. Dette medfører at opplevelsen av skjermete områder i utmarka blir redusert. Visuelt vil planområdet endre seg fra skogkledt terreng til boligbebyggelse. En grønn buffersone på 8 meters bredde og ev. hageareal i øvre og sørlige deler av planområdet kan bidra til å beholde noe skjerming, men ikke hindre endret opplevelse fullstendig. Det visuelle bildet vil endre seg spesielt på vinteren, når det ikke er lauv på trærne. Støy og forstyrrelser fra boligområder kommer også nærmere på delområdene.

Samlet vurdering at alternativ 2 medfører noe negativ konsekvens.

***Tabell 7-1**. Sammenstilling av konsekvenser for fagtema friluftsliv.*

Delområder	**Alternativ 0 - konsekvenser**	**Alternativ 1 - konsekvenser**	**Alternativ 2 - konsekvenser**
1. Lysløypa		0	-
2. Sortlandsmarka		0	0/-
3. Rundheia hoppbakke		0	0
4. Huldrebo		0	-
5. Månetoppen		0	-
6. Skjellbakken		0/-	0/-
7. Skolekvartalet – lysløypa m.m.		-	- -
Samlet vurdering	Ubetydelig konsekvens	Noe negativ konsekvens	Noe negativ konsekvens
Begrunnelse for samlet konsekvensgrad	• Ingen konsekvens for delområdene.	• Delområder har lav/ingen konsekvensgrad.	• Overvekt av konsekvensgrad noe konsekvens (1 minus).

		• Mer enn ett delområde har konsekvensgrad noe konsekvens (minus 1).	• Ett delområde har konsekvensgrad middels (2 minus).
Rangering	**1**	**2**	**3**
Begrunnelser for rangering	Ingen endring i dagens situasjon for delområdene.	De fleste delområdene har ingen konsekvensgrad, da LNF-areal utgjør en buffer mot lysløypa og utmarka.	Tilnærmet alle delområdene får noe negativ konsekvens, da ny boligbebyggelse kommer nærmere delområdene enn i alternativ 1. Buffersonen med LNF-areal fjernes.

Kunnskapsgrunnlag og usikkerhet

Eksisterende kunnskap om utredningsområdet er innhentet fra aktuelle databaser og arealplaner.

Det er gjennomført kartlegging av friluftsområder i Sortland kommune i regi av Nordland fylkeskommune. Arealene i og ved planområdet ble kartlagt i 2014 iht. M98, og registreringene er tilgjengelige i databasene Naturbase og Nordlandsatlas. Iht. veiledningen i M-1941 er kartleggingene fra 2014 benyttet som et kunnskapsgrunnlag.

Detaljert kunnskap er innhentet gjennom feltbefaring utført av naturforvalter Herbjørg Arntsen den 01.07.2021. Varslet planområde med tilgrensende arealer ble befart. Verdivurderingen ble gjennomført like etter befaringen i 2021. Det er ingen vesentlige endringer i området de senere årene – noe som er verifisert ved befaring av landskapsarkitekt i 2024 (se Konsekvensutredning - Landskap). Verdiene fastsatt i 2021 er derfor vurdert til å være de samme i 2024/2025.

Videre er det samlet inn informasjon om bruken av området gjennom medvirkning i løpet av planprosessen. Innspill mht. friluftsliv er mottatt gjennom:

- Møte med brukergrupper i Sortlandsmarka i februar 2020.
- Planvarsel med planprogram i perioden 07.07.2021 - 24.09.2021.
- Folkemøte avholdt i oktober 2021.
- Brukerprosess med spørreskjema tilgjengelig på internett i perioden 13.10.2021 – 30.11.2021.
  Formålet var å få innspill fra ulike brukergrupper om hvordan en utvikling av planområdet vil påvirke bruk og interesser i området. Dette for å nå også de som ikke hadde sendt innspill til planvarsel og/eller var til stede i folkemøtet.

Det er gjennomført kontakt med lokale myndigheter, organisasjoner og ressurspersoner. For detaljert oversikt se eget dokument «Planprosess og medvirkning».

På bakgrunn av tilgjengelig informasjon er oversikten over helheten og totaliteten i utredningsområdet god. Usikkerheten knyttes til at mindre detaljer, som for eksempel at små og lite brukte tråkk, kan være oversett. Innhentet kunnskap om området vurderes som tilstrekkelig for vurdering av tiltakets konsekvenser for friluftsliv og rekreasjon.

Metodikken i konsekvensutredningene følger Miljødirektoratets M-1941 Konsekvensutredning av klima og miljø. Denne håndboken ble publisert etter at planprogram var produsert og planarbeidet startet. Veilederen er revidert flere ganger underveis i planarbeidet, noe som har medført utfordringer med mange oppdateringer i tabeller, layouter m.m. Den 06.02.2025 ble føringer for 0-alternativet endret, dette er fanget opp og konsekvensutredningen har satt opp 0-alternativet iht. disse føringene (se kapittel 2.1). Sluttresultater og konklusjoner i konsekvensutredningen vurderes til å være iht. metodikken i M-1941.

Samlet belastning (kumulative effekter)

Områderegulering Rundheia og Lamarkbakken boligfelt vil ha få konsekvenser friluftsliv og rekreasjon. Tiltaket påvirker ikke viktige friluftslivsområder direkte. Tiltaket medfører at opplevelsen av skjermete områder i utmarka (mht. det visuelle bildet og støy) blir redusert i nærområdet vest og sør for planområdet.

Som redegjort for i kapittel 6 skal det avsettes areal for grønnkorridorer gjennom planområdet. Dette vil bidra til å opprettholde adkomstmulighetene til Sortlandsmarka gjennom planområdet.

Ettersom det kun er opplevelsen i nærområdene til tiltaket som vil bli endret sammenholdt med dagens situasjon, vurderes tiltaket til ikke å medføre økt belastning tilgjengelige friluftslivsområder i Sortland kommune.

8 Kilder

Plandokumenter

Norconsult (2021). *Områderegulering Rundheia og Lamarkbakken boligfelt. Forslag til planprogram.* Fastsatt 24.02.2022.

Norconsult (2025). *Områderegulering Rundheia og Lamarkbakken boligfelt. Konsekvensutredning - Landskap*.

Norconsult (2025). *Områderegulering Rundheia og Lamarkbakken boligfelt. Planprosess og medvirkning.*

Veiledere

Miljødirektoratet (2003). *Veileder M98. Kartlegging og verdisetting av friluftslivsområder.*

Miljødirektoratet. *Veileder M-1941, Konsekvensutredninger for miljø og klima*
www.miljodirektoratet.no/konsekvensutredninger

Kartinnsyn / Databaser

Miljødirektoratet – **Naturbase**: www.naturbase.no

Nordland fylkeskommune og Statsforvalteren i Nordland – **Nordlandsatlas**: www.nordlandsatlas.no